

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6,50 —
mesec 2,30 —

V upravnštvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 96.

V Ljubljani, v soboto 27. aprila 1901.

Letnik XXIX.

Boj proti boju.

Nismo zastareli konservativci. Nismo odreeneli v predmarčnih nazorih. Z novo silo, prenovljeni po izkušnjah, gremo v boj za večne vzore v novi obliki.

Zdi se, da bo avstrijska zbornica postala torišče, na katerem se bo izvojeval prevažen del avstrijskega kulturnega boja. Nemški nacionalci s svojo gonjo proti katoliški cerkvi so dali le parlamentarni izraz onemu boju, katerega ima odkriteje ali skrivneje že vsako mesto v naši državi, in kateri se je zadnja leta zanesel že v kmečke vasice in v polkmečke trge. Gospodje v »hrvatsko-slovenskem klubu«, zlasti zastopniki hrvatskega naroda, tega še ne čutijo tako jasno, a nam je odkrito in svetlo pred očmi: Ravno taki nasprotniki katoliške cerkve, kakor Wolf in Eisenkolb, so različni naši večji ali manjši liberalci po mestih in trgih in tudi že »Narodovci« po vaseh. Oni poslanci, ki v državnem zboru glasujejo proti nemškim nacionalcem, morajo dati nam prav, če gremo proti kranjskim liberalcem, ki stojijo kulturno ravno tam, kakor nemški srditi borilci proti katoliškemu imenu.

Jako poučno je bilo zadnje glasovanje o debati o protektoratu nadvojvode Frana Ferdinanda. Da je govoril socijalni demokrat Pernerstorfer zato, da se debatira o protektoratu, je že značilno in jasno kaže, kaj se je nameravalo. Socialna demokracija, dosledna svojemu materialističnemu programu, pobija vero povsod. Dasi jo proglasa kot privatno stvar, jo vendar javno pobija. To priložnost pa je hotela socialna demokracija porabiti tudi za to, da udari po cesarski hiši. Saj je vendar osebni protektorat nadvojvodov njegova privatna stvar, ki ne spada v zbornico. Sovražniki vere in dinastije so nalašč iz privatne zadeve naredili politično afero, z očitnim namenom, da s svojimi govori ponižajo ugled dinastije pred ljudstvom. V zbornici se sme govoriti marsikaj, kar se drugod ne sme — to je bila torej ugodna prilika, da se udari po članih cesarske hiše.

LISTEK.

Pozitivna ideja.

Med mnogimi dobrimi stvarmi, ki na svetu razveseljujejo zemljanu srce, kakor n. pr. dobri črevlji, dobra obleka, dobre smodke itd., nahajajo se tudi dobre ideje. Ko smo pisali ta stavek, navdajalo nas je prepričanje, da nam ne bode mogel ugovarjati nihče. Ali bolje rečeno: upravičeno ugovarjati, kajti nam klerikalcem ugovarjajo vedno in naj trdimo še tako jasne rešnice. Ako pravimo, da je sneg bel, takoj kriče, da potvarjamo resnico, da ljudstvo slepimo, da smo nepopoljšljivi hinavci, katere v kratkem odpihne s površja zemlje ljudska nejevolja, kajti sneg je včasih celo rudeč, kar smo doživeli baš v minolej zimi. Toda mi hudobni klerikalci da smo to ljudstvu nalašč zamolčali, ker hočemo, da ostane v temi nevede, v brezdnu neolikanosti. Klerikalizem, to je sovražnik!

Dasi pa tičimo v klerikalizmu, kjer je najbolj globok, laskamo si, da smo zapisali splošno resnico, ko smo izjavili, da je dobra ideja dobra stvar. Dobra stvar pa veseli tičega, ki jo ima. Toda posestnik dobre ideje uživa tudi občno čislanje in zgodovina se ga spominja s častjo. Omenjamo le Stephen-

Drugi činitelj so bili nemški nacionalci. Tem je habsburška vladarska hiša trn v peti, ker je ona toliko storila v prešlih stoletjih, da je Avstrija ostala katoliška. Imena treh Ferdinandov, ki so zvesto branili sveto vero, sovražijo protikrščanski radikali iz dna duše. Naša dinastija je pa tudi poglaviti zadržek, da avstrijske dežele ne pripadajo Veliki Nemčiji. Dokler prebiva v dunajski stolici habsburški rod, šla bo zanj v boj avstrijska armada, kakor je šla že tolikokrat na severu in na jugu. Zato so se nemški nacionalci z veseljem polastili priložnosti, da udarijo po nadvojvodi prestolonasledniku.

Tretji činitelj, ki je glasoval za debato, so iredentovski Italijani. Njih namen je, da Trst in Primorje pripadeta Italiji. Tudi njim je habsburška vladarska hiša glavna ovira za uresničenje njih teženj. Torej le po Habsburžanih! Tem so se pridružili drugi elementi, ki so sovražni vladarski hiši.

Tako se je zbornica takrat razdelila v dva tabora. Značilno je, da so nemški liberalci, ki so tudi proti katoličanstvu, vendar glasovali proti predlogu, ker so se čutili zaradi dinastije vezane, da se pridružijo katoliški ljudski stranki in antisemitom, proti katerim so drugače v najostrejšem nasprotju.

Zaradi tega je vzbudilo toliko ogorčenost, da je dr. Tavčar glasoval s soc. demokrati, z nemškimi nacionalci in z iredentovskimi Italijani za debato, ki je imela namen, udrihati po nadvojvodi Franu Ferdinandu in po cesarski hiši.

Dr. Tavčar je zagrozil, da nas toži, ker smo to naglasili. A tega dejstva nobena tožba in nobena razsodba ne more spraviti iz sveta, da je on s tem glasovanjem stopil v nasprotje z vsem čutenjem in mišljenjem slov. naroda.

Boj proti boju! je sedaj parola desniskih strank v zbornici. Če nasprotniki kat. vere rabijo vsako, tudi najgorše orožje proti cerkvi, mora se roditi vendar v naših vrstah najodločnejši odpor proti takemu boju. Predsedstvo drž. zbornice bo prišlo seveda v ne-

malo zadrego. Ako desničarji tudi odločno nastopijo in ostro rabijo svoje parlamentarno orožje, stala si bosta nasproti dva močna tabora. Res odločnosti je treba tudi krščanskim strankam da izvojujejo pravični boj proti krivičnemu boju!

Državni zbor.

Dunaj, 26. aprila.

Račun brez krčmarja.

Dr. Bärenreither je predložil dnevni red do 15. junija. Ta odlični in zmerni parlamentarec je imel gotovo najboljše namene, katere brez dvoma odobrujejo in podpirajo njegovi ožji somišljeniki na levici. Iste želje gojé Poljaki, Jugoslovani, kat. ljudska stranka in antisemitje. Ker tudi Mladočehi ne delajo težav, je torej ogromna večina za redno delo. Načelniki klubov so se te dni mnogo bavili s tem resnim vprašanjem in danes pred sejo so bili zopet zbrani, da določijo dnevni red za bodoče seje. Češki zastopniki so izjavili, da hočejo pospeševati tudi zakon o železnicah druge vrste, da pa ne kaže za več tednov naprej določiti dnevni red. Ministerski predsednik je obljubil, da vlada na jesen predloži premembo tiskovnega zakona glede kolportaže in objektivnega postopanja.

To bi bilo vse lepo in dobro, ko bi v zbornici ne bilo zastopnikov vsenemške zveze ter Klofača in tovarišev, katere podpirajo soc. demokrati. Ti so krčmarji, ki delajo račune parlamentu. Da tem ljudem ni do resnega dela, to kažejo v besedi in dejanju. Zastopnikov vsenemške zveze in Klofačeve skupine tudi ni bilo pri posvetu o dnevnem redu, kar kaže, da hočejo prekrižati račune ostalih strank. Torej dvajset drznih oseb more strahovati ves parlament.

Na drugi strani pa je pri konservativnih strankah mera potrpežljivosti polna. Surovosti vsenemške zveze presegajo že vse meje. Duhovnik n. pr. je gotov, da dobi najgrše pljuske v obraz, ako le stopi na senco teh kvedrastih junakov. In konečno človek tudi nima polževe krvi, da bi vse najostudnejše psovke dan na dan mirno

vtikal v žep. Sicer je res, da se pijanca treba ogibati tudi s senenim vozom, a če mi konjska muha sili v obraz, ne bodem jej držal lica. V sili je sicer samobran dovoljen, a kam pridemo, ko bi si vsak poslanec v zbornici s pestjo moral iskati zadostjenja za vsakdanje žalitve svoje osebe, svojega verskega in političnega prepričanja. Tu je treba, da predsedstvo stori svojo dolžnost in da se vse resne stranke zedinijo proti rovarjem in kričačem.

In v ta namen so se zopet včeraj zbrali zastopniki češkega veleposestva, poljskega kluba, katol.-ljudske stranke in slovanskega središča, da se posvetujejo o sredstvih, s katerimi bi bilo mogoče preprečiti ali vsaj omejiti vsenemško razbrzdanost. Določili so poseben odbor, v katerem so vitez Jaworski, dr. Kathrein, grof Serenyi in dr. Šustersi, da stopi v dogovor tudi z nemškimi strankami na levici v obrambo parlamenta, dostojnosti in osebne prostosti v zbornici.

Tudi ta korak povsem odobrujemo, toda ves trud ostane brezuspešen, dokler se nemške stranke ne otresejo radikalnega terorizma. Ta je bič, pod katerim krivé svoje hrbte elastični možje, ki proti svojemu boljšemu prepričanju plavajo z valovi radikalnega toka. Zato so vsa posvetovanja računi brez krčmarja, dokler smejo politični požigavci mirno in hladno ob belem dnevu hoditi po javnih ulicah.

Zopet s tira!

V predzadnji seji je minister za deželno brambo odgovoril tudi na interpelaciji zaradi ranjenega vojaka Žilaka. Tega vojaka je ranil neki častnik, vojak je v bolnici okrevljal, a pozneje se ustrelil. To je dejstvo. Ali je častnik Žilaka z namenom ranil in zakaj se je pozneje vojak ustrelil, to ni še dognano.

Minister je v svojem odgovoru dal razumeti, da je vojak v bolnici napačno poučil neke osebe, ki so stvar spravile v javnost. Iz strahu pred strogo kaznijo se je usmrtil. S tem odgovorom pa posl. Klofač ni bil zadovoljen in je danes nujno

sona, izumitelja lokomotive, navedli bi pa še lahko tisoče zgodovinskih izglede, toda mislimo, da ni treba.

Sedaj pa pomisli, dragi bravec! Naših liberalcev spominjala se bode brez dvoma zgodovina; od prvega do zadnjega so zgodovinski možje. Kdor tega ne veruje, naj ima tudi pogum, povedati svoje ime, »Slov. Narod« mu bode potem že posvetil. Torej zgodovinski možje so vseskozi ti naši liberalci. In naš list je imel pogum, da ne rečemo predrznost, ter je očital tem zgodovinskim možem, da nimajo pozitivne ideje. Kolikokrat je še storil to naš list, vedno so liberalci kar vsi po konci. Članek za članekom pišejo v »Slov. Narod« in krčevito se trudijo nam in svetu dokazati, da imajo ideje, dobre ideje. V članku o politiki načel in oseb je zadnjič naš list zapisal zopet trditev, da liberalci nimajo pozitivne ideje. Že v torek se je začel »Slov. Narod« truditi, da dokaže, kako trpežne in solidne ideje imajo liberalci, ter da vzdigne te ideje iz praha političnih bojev in jih postavi na svetilnik, kjer naj bi jih vsak občudoval.

Nikakor se ni bati, da bi se »Narod« pri tem vzdigovanju poškodoval. Eno samo »pozitivno idejo« našel je »Narodov« zagovornik liberalcev med orožjem svoje stranke. In ta »ideja« je, »zatreti počenje kleri-

kalcev«. Ker pa je naš list trdil, da ima ta »ideja« negativen in razdiralen značaj, odgovarja nam »Narodov« člankar: »Na to le en odgovor: Z bedaki bojujejo se še bogovi zaman.« Ko nas je mož tako zaklal, ubrisal je svoj elegantni rapir, da se ni poznal več na njem sled naše krvi, ter ga spravil v nožnico. Ker vemo, da bi se, posebno, ker nismo bogovi, bojevali s člankarjem zaman, torej boja še poskusili ne bomo.

Vendar pa se nam zdi, da takim člankarjem ustrežemo, ako jih opozorimo na 27. stran prekristne Sebastijan Kneipp-ove knjige: »Mein Testament.« Tam piše ta svetovno slavni zdravnik:

»Koliko tisočev je skoro vedno bolnih v glavi! Nešteta sredstva so že poskušali zaman. Na vprašanje: »Kakšne so noge?« glasi se odgovor: »Vedno ledene.« Preveč krvi je torej pritiskalo v glavo in provzročalo glavobol. Veliko število v glavi bolnih mi je zatrjevalo, da nobena stvar ni tako olajšala in naposled odpravila glavobola, kakor bosonoga hoja. Le poskusi in hodi po poti ali travi bosonog!«

Vsekako pa ima naš narod pričakovati velikanskih koristi od stranke, katere edina »ideja« je, »zatirati počenje klerikalcev«. Večkrat smo se že popraševali, zakaj tako grdo godejo naši liberalci, sedaj pa vemo,

da zato, ker imajo na svojih političnih goslih eno samo struno, Paganinija pa v vsej svoji stranki nobenega.

Za Marijine družbe.

Pred seboj imamo drugo izdajo molitvenika: »Po Mariji k Jezusu«. Izdajatelj in zalagatelj, mošenjski g. kapelan Francišek Bleiweis, je s tem molitvenikom, kakor tudi z drugimi tiskovinami tiščočimi se Marijinih družb mnogo koristil, da morejo predstojništva marijanskih kongregacij vsaj deloma jednotno postopati. Poleg tega je molitvenik v II. izdaji znatno povečan in vzlasti v naboznem delu dokaj razširjen.

Primerjali smo II. izdajo s I. in pa s Krčnovim molitvenikom jednake vsebine: »Pravi Marijini služabnik«. Na tej podlagi se vsajamo nekatere reči pripomniti.

Na prvem mestu so občna pravila Marijinih družb, popisana v drugi izdaji mnogo živahnejše in v lepšem jeziku kakor v prvi. Na to sledé v prvi izdaji pravila Marijine družbe v Školji Loki — v drugi so ta pravila izpuščena, pa mislimo, da bi bilo boljše, da bi se jih bilo pridržalo. Občna pravila so premalo določna in za vodstvo družbe pomanjkljiva; na vsak način je treba natančnejših določil.

predlagal, naj se izvoli poseben odsek, da vao stvar preišče in tem povodom sklene, da vlada takoj predloži načrt vojaškega kazenskega zakonika, ki je baje že dve leti dovršen.

Dr. Herold je v daljšem govoru utemeljeval nujnost predloga. Ostali vpisani govorniki so si izbrali za glavna govornika Daszynskega in Holanskega. Tu pa se spomni Fresl, da ni ministra za deželno brambo v zbornici, ter predlaga, naj se seja pretrga za toliko časa, da pride minister v zbornico. In res, zbornica je z večino vsprejela Freslov predlog, za katerega so razum nemških liberalcev in antisemitov glasovali skoraj vsi navzoči poslanci. Predsednik je vsled tega skoraj do 2. ure pretrgal sejo. Tu pride v zbornico grof Welsersheimb, ki v kratkih besedah nagovarja zbornico, naj zaupa vojni upravi, ki izvršuje zakone in goji vojaško disciplino. Sicer se dogajajo, kakor povesod, posamezni graje vredni slučajev, toda v obče se tega ne more očitati armadi, ki izhaja iz ljudstva.

Minister je bil torej v vidni zadregi, kaj bi odgovoril, da bi pomiril zbornico, ob enem pa branil armado. Ker je bilo oglašanih še več govornikov, predlaga grof Dzieduszycki konec debate, kar je pri raznih radikalnih vzbudilo hud odpor. Govorili so nato še Hofica in glavna govornika Holansky in Daszynski. Razprava je bila malo pred peto uro končana. Za nujnost je sicer glasovala večina poslancev, vendar pa nujni predlog ni dobil dvetretjinske večine, zato je bila nujnost odklonjena.

Po tej razpravi je dr. Šusteršič zahteval besedo k zapisniku zadnje seje zaradi znanega dogodka mej govorom barona Morseya ter volitev posebnega odseka, ki naj poslancu Steinu izreče grajo zaradi psovke »dr. Žilindra«.

Zbornica voli po oddelkih dotični odsek v torkovi seji.

Ob pol 6 uri je zbornica pričela nadaljevati razpravo o pristojbinski noveli.

Zavarovanje proti brezdelnosti.

Socijalizem, ki ima to dobro stran, da je z vsemi silami nastopil proti liberalizmu in kapitalizmu, podpira s tem krščanske socijaliste. V tem boju za življenje in smrt socijalizma proti vsem predpravicam in egoističnim nakanam liberalizma in kapitalizma je posebno velikega pomena njegova odločnost, ki ne čaka, da bi se stvari same razvile, ampak z odločno hitrostjo stori potrebne korake v dosego svojega smotra.

Ne da se tajiti, da združništvo jako urno napreduje, a če gledamo v gospodarsko krizo, ki preti na vsej črti, moramo priznati, da še prepočasi in tudi ne s toliko energijo, kakor bi bilo treba. Eno takih vprašanj je tudi vprašanje o zavarovanju

brezdelnega osebja na eni strani, in o pomankanju delavcev pri kmetijstvu na drugi. Da je prvo vprašanje ravno tako važno kakor drugo, je razvidno. Mnogo je ljudi, ki nimajo dela in čakajo zastoj na kak služček, velika je pa škoda pri kmetijstvu, ki se mnogokrat ne more dobiti delavcev.

V Nemčiji hočejo vpeljati tako imenovano »komunalno zavarovanje proti brezdelnosti«. V Kolinu že nekaj časa obstoji privatna dobrodelna blagajna, ki podpira posebno po zimi one, ki ne morejo dobiti dela. V nekaterih občinah, kakor v Karlsruhe, Mannheim, Frankfurt, Darmstadt i. dr. podpirajo se taki delavci s tem, da dobivajo delo kakršnokoli, samo, da kaj zaslužijo »v sili«. — Tudi organizirana društva skrbijo s svojim v ta namen nabranim denarjem za delavce brez dela. Seveda je ta pomoč majhna. Izmed 5 1/2 mil. obrtnih delavcev in delavk je bilo l. 1899 organiziranih samo 16 %, torej okoli 864.000, in se te organizacije niso skrbele za revne delavce tako, kakor bi lahko.

Največ si je prizadejalo tiskovno društvo, ki je l. 1900 nabralo 421.000 mark, med tem, ko pri centralni zvezi od 57 društev ni dalo 36 nobene podpore.

Da se tem delavcem, ki niso sami nič krivi, da ne dobe dela, in katerih slučajna podpora je že tako minimalna (55 do 75 vinar.) odpomore, zato treba, da se vse občine in vsa društva zavzamejo za tako zavarovanje delavcev. To ne velja samo za Nemčijo, ampak tudi za Avstrijo, sploh za vse države. S pametnim združništvom in z resničnimi dejanji se bo tudi praktično izvršilo to, kar se v teoriji tolikokrat povdarja. Gotovo se bodo pri tem človekoljubnem delu pokazali lepi sadovi in zabranilo mnogo družabnega nereda.

Odgovor na ogerski renuncij.

Iz Zagreba, 20. aprila.

V zboru hrvatske regnikolarne deputacije, ki je bila sklicana koncem mes. marca, da razpravlja o odgovoru na ogerski renuncij, so bili stavljeni trije predlogi. Večina deputacije je bila za to, da se dogovarja z ogersko deputacijo na dosednji način, namreč na temelju § 12. nagodbe, po katerem se najpoprej izloči od vseh dohodkov Hrvatske potrebna svota za avtonomne potrebe, a presežek se izroči Ogerski za zajedniške potrebe.

Bivši minister Josipović pa je zagovarjal § 11. nagodbe, po katerem naj se najpoprej zadovolji zahtevam za zajedniške potrebe, a ostalo za avtonomne izdatke. Josipović zatrjuje, da bi na ta način morala dobiti Hrvatska najmanj 1 milijon kron več, nego jo zdaj. Za svoje avtonomne potrebe. Ta izjava je velike važnosti, kajti s tem je sam bivši minister odgovoril jasno, da je

boljša, kar pričajo ti-le naslovi: 1. Tudi ti si otrok Marijin. 2. Pravi otrok Marijin. 3. Sreča pravega Marijinega otroka. 4. Marijin otrok posveti vsak dan svoji materi. 5. Vojška otroka Marijinega. 6. S. remljevalec otroka Marijinega. 7. Marijin otrok pri obhajilni mizi. 8. Po materinem srcu domov k srcu Jezusovemu.

Lepo se slišijo ti naslovi, tudi beseda v navedenih odstavih je lepa, navdušena. Vendar nekaj manjka. Navod, kako naj živé Marijini otroci, peča se premalo z dejanjskimi razmerami, ozira se le mimogredé na skušnjave, katerim so družbeniki izpostavljeni, preide skoro do cela nagnenja, ki mičejo posebno mladino. Krčon v svojem: »Marijinem služabniku« podaja zadaj pouk, ki je bolj priprost po besedi, a tehten po vsebini. Störman v svoji knjigi: »Die gute Congreganistin« je res obsežen, pa tudi pové skoro vse, kar je Marijinim hčeram koristno vedeti, in koristno tudi za duhovnika, ki ima posla z Marijino družbo. Bleiweisova knjiga je namenjena deklicam in mladeničem, in ravno tu tiči težava, da se ne more pisatelj prosto gibati. Na vsak način bi bilo boljše, da bi imele dekleta svoj molitvenik, in fantje zopet svoj.

Pa tudi vkljub sedanjim osnovi, bi se dal praktični del nekoliko uglobiti, tako, da bi knjižica preveč ne narastla, če bi se za-

laz, kar trdijo Mažari, da oni vzdržujejo Hrvatsko.

Tretji predlog je bil poslanca Franka, ki zagovarja popolno samostalnost Hrvatske glede finančialne uprave. Ker je Josipović svoj predlog opozval, sta ostala samo še prvi in tretji za pretres. Večina je ostala seveda pri svojem predlogu, a poslanec Frank se je izjavil, da bode predložil separaten odgovor na ogerski renuncij. Od večine je bil izvoljen za poročevalca zopet dr. Egersdorfer, ki je sestavil nov odgovor na ogerski renuncij. Moramo priznati, da se nismo nadejali niti od poročevalca niti od večine tolike odločnosti, kolikor se je nahaja v tem spisu. Neugodni finančialni položaj, v katerem se zdaj nahaja Hrvatska, je vplival na te sicer tako popustljive može, da so se odločili, svojim dragim (!) zaveznikom povedati resnico. Poročevalec Egersdorfer je upotrebil vse, kar so pisali hrvatski časopisi proti ogerskemu renunciju, ter je prav spretno pobil ogerskega poročevalca Falka v vseh važnih točkah njegovega renuncija. Dokazal je, da ni samo Hrvatska dolžna, skrbeti za zajedniško državo s svojimi dohodki, nego da je dolžnost zajedniške države, skrbeti tudi za hrvatske avtonomne izdatke. Pobil je tudi ogerskega poročevalca ter mu dokazal, da Hrvatska troši razmeroma manje za svojo avtonomijo, nego Ogerska, a če so zajedniški dohodki narasli od leta 1888 do leta 1897 za 12 odstotkov, morajo se le-ti upotrebiti tudi za avtonomne poslove in ne samo za zajedniške.

Vrlo zanimiva je v tem poročilu izjava, da Hrvatska ne more biti pasivna in da Ogerska ne more plačati mesto nje za zajedniške stroške, kakor se trdi. Da je nastala ta kriva trditev, je kriva previsoka kvota za Hrvatsko, ali pa krivo zaračunavanje dohodkov, kajti dokazano je, da Hrvatska ne troši za svojo avtonomije več, nego Ogerska.

Poročevalec Egersdorfer je potem dokazal, kako krivično se zaračunava ves dohodek od užitninskega davka na Hrvatskem le za Ogersko. Samo pri tem davku zgubi Hrvatska 1 milijon kron; a koliko zgubi pa še pri drugih davkih; a vendar Mažari vpijejo, da je Hrvatska pasivna.

V obrambi glede investicij na Hrvatskem pa poročevalec ni bil srečen. Če omenja, da Hrvatska rada nosi ves dolg, ki je tudi na njen račun storjen, samo če Ogerska izvede železniško progo skozi gornjo Krajino na državne stroške, je to po našem mnenju prevelika popustljivost, kajti treba znati, da je večji del današnjih železnic na Hrvatskem zidan iz dohodkov iz krajiških šum, tedaj na račun Hrvatske, a zakaj bi Hrvatska morala nositi dolg za ogerske železnice. Hrvatska regnikolarna deputacija je morala ostati v tem vprašanju na svojem prvotnem stališču, da ima Hrvatska prevzeti le oni dolg za in-

daj pri molitvah kaj okrajšalo, recimo: dnevnice.

Sv. Križevi pot nam ne ugaja v tej obliki, da se vedno replicira na Marijino družbo; kder premišluje Kristusovo trpljenje, se mu bo z božjo pomočjo vže ogrela mrzla volja, da bo boljši kristjan in s tem ob enem tudi boljši ud Marijine družbe: pri sv. Križevem potu bodi Jezus središče naši misli.

Kar se pisave tiče, nam Jeranov duh vzlasti v molitveniku še najbolj ugaja. Mislimo, da ni treba pisati: »Kdor hoče biti moj učenec, naj vzame svoj križ na rame, in naj mene sledi«. Pa to so malenkosti. Glavna reč pri molitveniku je, da se namen doseže; kar se tiče »obrednika«, je gotovo vsem gospodom, ki snujejo ali imajo Marijino družbo, neizogibno potreben, tudi nabožni del bode v nemal Marijine častilce k pobožnosti.

G. pisatelj sme vesel biti, da zamore toliko delati v proslavo Marijino. Njegova vnema nam je porok, da bo podal s časom za Marijine hčere temeljito ročno knjigo po vzorcu Störmannove »Die gute Congreganistin« — za mladeniče bi se pa lepo vporabil Krčonov izvrstni molitvenik: »Rafael«. Salvo meliori.

Knjiga se dobi pri g. Bleiweisu v Mošnjah po 180 in 300 h. J. Mikš.

vesticije, ki so se izvele na Hrvatskem. To bi bilo pravično, in Hrvatska ne bi morala plačevati za ono, česar ni dobila. In le na ta način bi se dalo tudi na Hrvatskem kaj izvesti, dočim so dozdej Mažari trosili posojeni denar le za Ogersko, a Hrvatskej naptili vselej del dolga.

Če se bode hrvatska regnikolarna deputacija pri ustmenih razpravah, ki se začno 28. aprila, držala v tem spisu izraženih načel, je verjetno, da bode vsaj deloma zboljšala finance Hrvatske, kar je neobhodno potrebno za vzdrževanje avtonomnih uredb. Veliko Mažari seveda ne bodo dali, kajti oni so gospodarji v finančialnih vprašanjih, a vrhu tega protivniki vsakega napredka na Hrvatskem, če le ta ni v zvezi z napredkom mažarskim.

Večina regnikolarne deputacije se nadeja še vedno od pravičnosti Mažarske marsikaj doseči, toda prepričala se bode prej ali slej, da je edina rešitev Hrvatske njena finančialna samostalnost, katero brani opozicija. Frankovo poročilo je jasen odgovor Mažarom in poučen za vsakega Hrvata, ki še samostalno misli, a ni dvoma, da ga bodo sčasoma sprejeli vsi Hrvati, kajti nova finančialna nagodba, ki jo bode današnja večina sklenila z Mažari, gotovo ne bode prinesla Hrvatskej toliko pomoči, kolikor je potrebuje. Vse delo bo le krparija, a v tem pogledu je treba radikalnega popravka od temelja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. aprila.

Parlamentarni poslovni program.

V seji klubovih načelnikov je min. predsednik Koerber povedal, kako namerava vlada porabiti letošnje parlamentarno dobo. Delegaciji se morata sniti okolu 20. maja. Mej delegacijskim zasedanjem lahko zboruje zbornica do srede junija, ko se zaključí delegacijsko zasedanje. Potem se lahko skličejo dež. zbori h kratkemu zasedanju; daljša doba jim je določena v jeseni. V pozni jeseni se zopet snide dež. zbor. Z ozirom na to želi vlada, da ji dovoli parlament šestmesečni budjetni provizorij. V jeseni predloži načrt glede preosnove tisk. zakona z ozirom na objektivno postopanje, popravke in kolportažo. — Listi konečno poročajo, da Čehi ne ugovarjajo, ako se zakon o vodnih cestah, ki ga je vlada včeraj predložila zbornici, ter o lokalnih železnicah brez prvega branja izroči odsekom. Objednem so dovolili, da se takoj po drugem branju predloge o žganjarini prične z drugim branjem investicijske predloge. — Čudno, da vlada ničesar ne pove, kdaj bodo posamne dežele dobile potrebnega časa za izvedbo deželnozborskih volitev.

Vladna predloga o vodnih cestah

Je včeraj došla poslanski zbornici. Načrt sestoji iz 13 paragrafov. V prvem odstavku se določa gradnja naslednjih kanalov: parobrodna zveza mej Donavo in Odru, zveza mej Donavo in Vltavo blizu Budjejevic ter kanalizacija Moldave od Budjejevic do Prage; zveza mej kanalom Donava-Odra do gorenje Labe in Melnika; zveza od kanala Donava-Odra do porečja reke Visle in do plovne proge reke Dnjester. Ta načrt se izgotovi v 20 letih, ako prizadete dežele, oziroma interese ter mesti Dunaj in Praga dovolijo primerne prispevke.

Protirrimsko gibanje v Galiciji.

Židovsko-liberalni in schönererjanski listi so te dni z velikim zadovoljstvom raztrobili v svet, da se je tudi v Galiciji pričelo protirrimsko gibanje in da je že 40 prebivalcev vasi Lusznó naznanilo svoj izstop iz grško-katoliške v pravoslavno cerkev. Na vsem tem ni seveda prav nič istine. »Ruslan« namreč poroča, da je preiskava došla, da prebivalstvo cele omenjene župnije ne ve ničesar drugega o »Los von Rom« gibanju, kakor samo to, da je neki ondodni pijanec ssvražen svojemu župniku ter je v jezi napisal imena 40 kmetov in spis poslal cerkveni oblasti. Vsi župljani so izjavili, da obsojajo postopanje vaškega pijanca in ne marajo o pravoslavju ničesar slišati. — No, pijanca protirrimovcem vsakdo privoščí, naj si le z njim dičijo svoje vrste. Bržkone se tudi v mnogih drugih krajih na ta način dela umetno »gibanje«.

Poslanec Morsey o Schönererjanskij gonji.

V seji dné 24. t. m. je katoliški poslanec baron Morsey v daljšem govoru zavračal napade Wolfceve in socijalnih demokratov na nadvojvodo Frana Ferdinanda in na katoliško cerkev. V svojem govoru proti predlogu posl. Pernerstorferja je izjavil, da se gre pri tem nujnem predlogu za dobro pripravljen in premišljen napad. Posl. Pernerstorfer je sicer po pravici naglašal, da s stališča slobode nima ničesar proti protektoratu nadvojvode. Te misli mora pa biti vsak in v širših krogih prebivalstva se je zelo simpatično pozdravljalo, da je zavzel tako stališče tako odločno član cesarske hiše v dobi, ko je ravno odločnost tolike važnosti. Katoliško šolsko društvo ni nikako politično društvo, akoravno se to vedno zanikava. Mi zahtevamo le jednako pravico za vse. Ali bi bilo židovsko časopisje, ki uganja sedaj tako gonjo, kaj pisalo proti nadvojvodi, ki bi bil prevzel protektorat nad kako ložo? Jeli kdo ugovarjal v židovsko-liberalnih vrstah, ko je postal sedanjí angleški kralj navidezna glava prostozidarske lože? ali radi tega, ker stoji nemška cesarica na čelu protestantske cerkve in podpira žide? Nadvojvoda Fran Ferdinand je dal tem rogoviležem samo povod, da morejo nadaljevati svoje delo, boj proti katoliški cerkvi. Posl. Pernerstorfer je govoril nekaj o krvavi izvedbi protireformacije in o nečuvenem barbarstvu. Naj odstrani ta mož prej vse, kar je dokazano kot zgodovinska laž, potem pa ostalo primerja z onim, kar se je dogajalo v protestantskih deželah! Pomisli naj, kaj se je zgodilo za angleške kraljice Elizabete, spomni naj se na krvava dela pariške komune v l. 1871, na dogodke na Nizozemskem ter na konfiskacijo premoženja katoličanov od strani kalvincev. Pomislite na netolerantnost reformatorjev mej njimi samimi, Luther proti Calvinu in Zwingliju; povsod, kjer je bil protestantizem na višku moči, je dosegel isto s pomočjo terorizma. Govornik preide nato na boj proti jezuitom. On se ni šolal na jezuitskih šolah, a dobro pozna te redovnike. Kar se tu govori in piše o njih, je zgodovinska laž in zavijanje. Govori in piše se radi tega toliko proti njim, ker se jih boje, ker stoje na višku učenosti, na višku časa. — Svoj govor je sklenil z besedami, vrednimi pravega katolika: Ako nam usilite boj, našli nas bodele vselej pripravljene za obrambo in pri tem si bom jaz vselej dovolil storiti svojo dolžnost.

Židje in ritualni umor.

Židje in njih prijatelji so vsled razsodbe najvišjega sodišča v Hilsnerjevi zadevi grozno poparjeni. To je pokazal znani uvodnik v dunajski židinj, s katerim ta list sam nekako priznava, da je Hilsner res izvršil ritualni umor, ko trdi, da sodišče ni moglo zadostno dokazati, da bi se bil izvršil umor iz v prvotni razsodbi navedenega razloga. In vendar je sedaj z vso silo zopet jela »N. Fr. Presse«, ne da bi imela za to kak poseben povod, ker se niti v prvi niti v drugi razsodbi ne govori o ritualnem umoru, razpravljati to vprašanje. V včerajšnjem jutranjem izdanju je jela priobčevati enketo o tej zadevi. Izdajatelj lista »Der Interviewer« je razposlal na razne »nepriestranske« avtoritete vprašanja glede opravičenosti očitanja v zadevi ritualnega umora in priobčuje sedaj v »Preši« odgovore v dokaz, da so vsa očitanja le podla obrekovanja. Vprašanja, ki jih je stavil izdajatelj Eckfeld, so naslednja: I. a) Se li dobe po Vašem mnenju židje, ki v ritualne, verske namene rabijo krščansko kri in vsled tega izvršujejo ritualni umor? b) In s čim utemeljujete svoje nazore? II. Ako ste prepričani o neresničnosti teh očitanj, a) kako tolmačite njih povstanek, b) kako sredstvo bi bilo po Vašem mnenju proti temu najuspešnejše. — Na ta vprašanja je dobil žid že nekaj odgovorov. Na prvem mestu se sveti ime neizogibnega profesorja Mommsena, potem pa slede imena nekaterih drugih, tudi »bogoslovnih« kapacitet, ki seveda vsi branijo žide pred napadi. Značilno je, da je Mommsen zapisal samo tele besede: »Čemu prati zamorca? Ljudski goljufi ne bodo vsi in tudi ne ogoljufani«.

Krtca v angleškem kabinetu.

Angleška vlada si je z veliko težavo priborila nekaj virov novih dohodkov s povišanjem carine na sladkor in premog. Dobila je na svojo stran sicer neznatno večino v parlamentu, vendar je Chamberlainu to zadostovalo. A nakopal si je s tem krizo v kabinetu. Prišlo je do razpora mej njim in Hicks Beachom, ker prvi ni bil zadovoljen s tako visokimi postavkami v proračunu. Ker se nikakor nista mogla zjediniti, je poslednji podal ostavko. Tega koraka svojega tovariša je bil Chamberlain silno vesel in je kralju takoj nasvetoval, naj demisijsko vsprejme. Temu predlogu se pa upirata ministra Balfour in Salisbury. Poleg te krize pa prete sedaj tudi konservativci v spodnji zbornici z najodločnejšo opozicijo. Ta neugoden položaj je sedaj uvidel sam Chamberlain in je predlagal v ministerskem svetu, naj se umakne cel kabinet. Ako bi pa večina ne bila s tem predlogom zadovoljna, bo stavil predlog na razpust parlamenta. Stvar je torej vsekako zelo zamotana in se vidi, da tudi v angleški notranji politiki nekaj ni v redu. Popularnost Salisburyjevega kabineta je pri kraju.

Praznota v angleških blagajnah

mora biti izredno velika. Minule dni je parlament povišal carino na sladkor in premog ter s tem odprl vladi vir dohodka, s katerim naj pokrije izredno narasle vojne stroške. Kajpada poslanci v trenutku glasovanja niso vedeli, da so vse blagajne izpraznjene in da bo vlada morala še isto noč, ko je bila dognana razprava, uveljaviti novi zakon in naslednji dan na njegovi podlagi poseči takoj po potrebnem drobižu. Saj pa tudi ni čuda, ako znašajo vojni troški vsak teden po 36 milijonov kron in ako je razun izdelovanja orožja in streljiva popolno opešala vsa obrt in industrija.

Položaj na Danskem

je od zadnjih parlamentarnih volitev sem zelo kritičen. Bivša močna desnica je v zadnjem boju izgubila mnogo moči in ima sedaj v celem zastopu le še osem sedežev. Od l. 1848 vladna opozicija še nikdar ni bila tako močna. Vkljub temu je po bitki 3. apr. ostalo na krmilu dosedanje desniško ministerstvo z Lehestedom na čelu. 83letni kralj Kristijan noče ničesar čuti o premembli političkega sistema in ne mara pred seboj videti novega obraza. Ako se levica, ki odločno zahteva premembe v vladi, nikakor ne pomiri, se bo kralj raje odpovedal vladi in prepustil boj z opozicijo že tudi 58 let staremu sinu.

Dopisi.

S Krasa, 25. aprila. (Dvojno slovo in velikodušen dar našega dobrotljivega cesarja). Goriški c. kr. okr. glavar Aloj. vit. Bozizio*)-Thurnberg in Jungeneck je vže z začetkom t. m. vzel slovo od duh. uradov goriškega polit. okraja, v prav gladki slovenščini, »da je premeščen na lastno prošnjo v stalni pokoj.« — z naslovom »namestniški podpredsednik« — in da si šteje »v prijetno dolžnost, izreči jim tem potom svojo iskreno zahvalo za krepko in vstrajno delovanje, s katerim so ga podpirali tekom 12 let pri vršenju njegovih gotovo ne lahkih službenih dolžnosti, koje je imel kakor voditelj c. kr. okrajnega glavarstva za goriško okolico. Pri slovesu izraža svojo iskreno željo, naj bi imelo delovanje in prizadevanje veleč. duhovščine tega okraja vselej in povsod najboljše vspehe!«

Uljudaj g. glavar in c. kr. dvorni svetnik ter zdaj namestniški podpredsednik, vit. Bozizio bi bil v marsičem rad vstrelal slovenski večini na Goriškem, imel je sicer dobro voljo, ki pa dandanašnji ne zadostuje, zato pa se je moral ravnati po sapi, ki piha po vsem Primorju, kajti stara, četudi obrabljena vladna »šablona« drži še dobro, ker jo maže iredentovski klej. Sicer pa je bil njegov privatni značaj hvalevreden; zato mu želi tudi goriškega okraja duhovščina, naj bi vžival mnogo let zasluženi pokoj! Kakšen bo njegov naslednik grof Attems, ki je menda po rodu Goričan, nas bo še-le pri-

*) Recte: Božič, kakor je pokvečeno tudi ime Goëss-Knes-Kos, kakor razlaga to tudi slov. jezikoslovec dr. Karol Štrekelj. — Pis. —

hodnost učila. Prevelikih nad pa ni treba vanj staviti, ker nam je njegovo nenavadno vedenje ob času znanih celjskih izgrediv proti Slovincem in češkim gostom (1899) še v predobrem spominu. Našim skromnim željam in opravičenim zahtevam ni težko vstreči; kajti kot načelnik politične uprave se v to ne potrebuje drugega nego stroge nepristranosti in objektivnosti. Potem mu radi kličemo: »Dobro došel« in vse bi bilo pozabljeno.

Drugi, ki jemlje od političnega okraja Sežana, v prelepi in pomeljni okrožnici od duhov. uradov, slovo, je pa c. kr. okr. glavar dr. Peter Laharnar, ki je bil prav naše gore list (porojen v tolminskih gorah, na Pečinah), in se je kot takšen tudi kot uradnik vedno kazal — v izgled vsem uradnikom enakega čina. Kajti on je vpeljal slovenščino, katere se je držal tudi njegov prednik s pohvalnim priznanjem: grof Schaffgotsch, (sedaj v Ljubljani vladni svetnik) v vse svoje področje. Da celo nekaj, — kar nima nobeno c. kr. glavarstvo na Kranjskem, — je dal narediti, namreč slovenski napis na uradnem pečatu, ki se poleg nemškega glasi: »C. kr. okr. glavarstvo Sežana«. To je od njega vse hvale vredno, če tudi se to dozdeva — na videz — malenkostna zadeva. Pa tudi njegovo slovo z dné 20. aprila t. l. št. 64. Pr. je lepo in pomenljivo:

Glasi se pa doslovno tako le: »Njegovo c. in kr. apost. Veličanstvo me je blagovolilo z Najvišjim odlokom z dné 28. marca t. l. najmilostneje imenovati dež.-vladnim svetnikom v Černovicah.

Ker izročim že 22. t. m. vodstvo c. kr. okr. glav. v Sežani namestništva tajniku A. Rebeku, dovoljujem si povodom mojega odhoda v daljni kraj, posloviti se od Vas tako, kakor mi srce narekuje: Kakor sem Vas pred tremi leti, ko mi je bil poverjen lepi, domači, nepozabljivi sežanski politični okraj, s prvim pozdravom vabil k složnemu delu v občini blagor, tako Vam sedaj, zahvaljuvaje se iz dna srca vsakemu, kateri je pripomogel le količkaj ta čas k občnemu blagru, kličem: Bodite v občini in s tem vsacega posameznega blagor složni ter močni! Bog vsemogočni Vas ohrani!« itd.

To so pač lepe in istinite besede, za katere se mu vsa duhovščina polit. okraja iskreno zahvaljuje ter se nerada loči od tako taktnegega svojega glavarja, ki je bil res po vsem naše gore list. Zato pa mu vošči ne le srečno pot na povišano mesto, marveč tudi da bi se kmalu zopet vrnil v svojo slovensko domovino, ki tako zlo pogreša vdanih sinov-uradnikov. Znano je vsem, da bi g. Laharnar spadal boljše v namestniško palačo v Trst, pa žal v Trstu morajo biti le tirolsko-laški in nemški uradniki. Vender pa smo potolaženi s tem, da dobimo zopet dobrega Slovenca-okoličana za voditelja glavarstva, namreč namestniškega tajnika Ant. Rebeka, kateremu kličemo: Dobro nam došel!

Duhovnjia Branica je dobila na prošnjo svojega neumornega kurata velikodušen dar od presv. cesarja v znesku 1000 K in to za nove zvonove vlite l. 1900 pri gospodu Broilu v Gorici, ki so vrlo dobro vglasišeni.

Iz Kranja se nam piše 24. aprila. Zanimive mestne volitve so pred durmi. Liberalni zvonci od »Sl. Naroda« pa do »Gorenjca« že klenkajo. Letos klenkajo precej ubito in zmešano. Tudi nekateri trgovci, kakor Pirc, Polak itd., so že pograbili zvonce in razvili živahno agitacijo za liber. stranko. Meščanstvo pa postaja s starim odborom vedno bolj nezadovoljno. Vzrokov nezadovoljnosti slišimo dovolj po gostilnah in privatnih hišah. Pirc, ki bi bil rad župan in ki rabi sedanjega župana le še za prehodno sredstvo, pa ljudem posebno preseda. Obžalujemo le, da župan Šavnik nima toliko energije, da bi se ga otrešel. Sicer je pa res že od sile, da Pirc župana vedno izigrava v svoje namene.

Te dni je popadel v »Narodu« s posebnim člankom okraj. glavarja Gsettenhoferja in tudi v ta napad je moral vplesti župana, češ da ga baron Hein više čisla kot okr. glavarja in da glavar hoče župana odstaviti. Tudi se govori o nekem čisto izmišljenem komplotu z dekanom. Stem je hotel

menda reči, da bode baron Hein potrdil napadni volilni imenik, katerega je sestavilo županstvo, in da bo zavrgel korekturo, katero je napravila meščanska opozicija in jo je potrdilo okrajno glavarstvo. Nam okrajni glavar ni mar, ampak nam je mar zakon, katerega so svojevoljno kršili neki juristi slavnega magistrata, ko so iz same politike nekoliko volilcev potisnili iz drugega razreda v tretji volilni razred. Sedaj delajo kisle obraze, ko so dobili zapisnik popravljen po določbi § 15 obč. vol. reda, ki velja za Kranjsko in tedaj tudi za Kranj. V omenjeni določbi jasno stoji povedano to-le: »Davek, kar ga po tej dopolnitvi plačujejo vsi v prvi voleči razdelek postavljeni skupaj, naj se odbije od zneska vsega davka, in kar ostane, naj se razdeli na dve polovici. Tisti volilci, ki plačujejo prvo polovico tega ostanka, pridejo v drugi, vsi drugi pa v tretji voleči razdelek.« Vsek »konjerejski praktikant« lahko razume to določbo in ve, kaj je polovica, ti gospodje, ki hočejo biti gospodarji mesta, pa tega ne razumejo. Jeziti se in grizti ugledne osebe okoli sebe, zlasti pa še dekana, in to v času, ko so si nakopali blamažo, to nič ne pomaga. Ako ne respektujejo jasnih zakonov, meščanstvo lahko sodi vrednost njihovega gospodarstva v malo manj jasnih rečeh. Splošno prepričanje prodira na dan, da Pirc ne bo ugnal v kozji rog meščanov. Kranjci so začeli misliti s svojimi glavami. In prav imajo, če se brigajo za napredek mesta bolj, kakor pa za Pirčeve ne baš pametne želje.

Iz Celja, 26. aprila. (Na delo za slovenske trgovce in obrtnike v Celju!) Edina rešitev za celjske Slovence je, da podpiramo tiste trgovce in obrtnike, ki se ne bojijo pokazati svojega slovenskega mišljenja. — Seveda sami celjski Slovenci ne morejo vsega potrebnega storiti; na pomoč priti jim morajo sploh vsi Slovenci, kateri kaj v Celji kupujejo. Kakor hitro bodo nemško misleči trgovci in obrtniki uvideli, kako prospevajo naši, jih bo veselje minulo, trobiti v pangermanski rog, povrnili se bodo v domač slovenski tabor in s nemško glorijo v Celji bo kmalu pri kraju. V petih letih pade lahko Celje, da storijo vsi Slovenci svojo narodno dolžnost. In če pade Celje, bo tudi kmalu konec tistim krivicam, ki se nam gode v tem, da nam pošiljajo same uradnike nemškega mišljenja oziroma take, ki niti slovenskega jezika ne znajo, dasi je v okrožju 95% Slovencev. Le z pomočjo slovenskih obrtnikov in trgovcev si bomo priborili to, kar nam po vsej pravici gre. Podpirajmo torej te poslednje! — Brigajmo se, kje kaj kupimo. Da bo mogoče res v tem smislu delovati, naznanjali bomo posamezno naše odlične in odločne trgovce in obrtnike. Za danes opozarjamo na trgovino g. Fr. Strupi-ja, steklarja v Celju. Krasno zalogo ima in tudi najboljše voljo postreči strankam tako, da bodo povsem zadovoljne. Odločen narodnjak je in zasluži najboljše podpore.

Ko so lansko sokolsko desetletnico prepovedali, zavzeli so se celjski narodnjaki odgovoriti nasprotnikom s tem, da vpeljejo nekaj slovenskih obrtnikov in trgovcev. — In že so tu steklar, kamnosek, pleskar in klepar. — G. Strupi je dobro vedel, kako stališče ga čaka, kako konkurenco sme pričakovati. Toda odločni narodnjak se ne vstraši ničesar. Prišel je in se bori, seveda v začetku z marsikatero težkočo. Zaradi tega pa mu priskočimo na pomoč. Visokočastiti gospodje duhovniki, opozarjamo posebno Vas na te vrstice! Sami potrebujete stvari, ki jih ima g. Strupi na razpolago; veliko pa lahko vplivate, da se tudi ljudstvo začne zanimati za pravi pomen gesla: »Svoji k svojim!« Ne samo g. Strupi bo nam vsem hvaležen, marveč celo celjsko Slovenstvo, kajti gre se za rešitev krasnega mesta, ležečega na slovenski zemlji!

Tedenski koledar.

Nedelja, 28. apr.: 3. povelikonočna; Varstvo sv. Jožefa; evang.: Jezus napove svoj odhod. Jan. 16. — Ponedeljek, 29. apr.: Peter m. — Torek, 30. apr.: Katarina Sijen. — Sreda, 1. maja: Filip in Jakob ap. — Četrtek, 2. maja: Ana-

stazij šk. — Petek, 3. maja: Najdba sv. križa. — Sobota, 4. maja: Florijan m. — Solnce izide 1. maja ob 4. uri 52 min., zaide pa ob 7. uri 17 min. zvečer. — Dan zraste v maju za 1 uro 13 min. — Musica sacra v nedeljo, 28. apr.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Missa »Panis angelicus«, zložil Friderik Koenen, alleluja z verzikloma in ofertorij dr. Franc Witt. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Nedeljsko mašo v B-dur zložil Fr. Schöpf, graduale »Alleluja« zložil Anton Foerster, ofertorij »Lauda Jerusalem«, zložil dr. Fr. Witt.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. aprila.

Kako »Narod« laže. Razume se, da »Narod« nikakor ne more biti vesel, da ljubljanski volivci njegovega klica: »Vsina volišče za napredne kandidate« niso upoštevali in da je dobila v III. razredu magistratna lista le 25 % volivcev. V tej zadregi je »Narod« prišel vpiti, da so kršč. soc. agitovali za soc. demokrate, in je kot takega »zlodejca« javno razpostavil g. Gostinčarja, češ, da je ta preteklo nedeljo agitiral v Vodmatu za soc. demokrate. G. Gostinčar nam javlja, da ga preteklo nedeljo sploh ni bilo v Vodmatu. Izjavil nam pa je, da mu je ljubši vsak socijalni demokrat kakor kateri koli liberalci.

Peniškova in Malovrhova raca. V »Narodu« sta Penižek in Malovrh zopet podala napredni »inteligenci« tako tolsto raco, da je vse liberalno slovensko časopisje hitelo ponatisniti jo svojim čitateljem. »Narod« je namreč zabobnal v svet, da ima sedaj »Slovanski centrum« samo 16 poslancev in da so opozicijski poljski poslanci izstopili iz »Slovanskega centra«. To ni res, pač pa so dotični poslanci posebe tiskani v dotičnem imeniku poslancev, ker tvorijo svojo skupino, toda so v »Slovanskem centru«. To konstatujemo, predno je »inteligencia« vso Peniškovo in Malovrhovo raco požrla.

Pasijonske predstave v »Kato-liškem domu«. Katere smo včeraj naznanili, se prične jutri ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobe pri hišniku v »Katol. domu« in v prodajalnici knjigoveškega mojstra gospoda Breskvarja. Več povedo lepaki na vogalih.

Bolniška blagajna v Ljubljani je bila zadnji čas predmet napadom, katerim smo se, prav odkritosrčno povedano, čudili. Naj so tudi mej nami politiške razmere precej napete, to mora pa pač vsak razsoden človek pripoznati, da je sedanji odbor okr. bolniške blagajne odpravil iz blagajne kolosalni nered in da je z vso močjo deloval na to, da se napravi v blagajni zopet red. Denarne zadeve so sedaj v popolnem redu in pod strogim nadzorstvom, kar mora biti pač ljubo vsakemu, ki je pri blagajni interesovan in si ne želi v bolniški blagajni razmer, v katerih bi nekateri ljudje imeli bolniško blagajno za molzno kravo. Sedaj ima bolniška blagajna dosti več dobička, dasi se je več izplačalo, kakor pa pred leti. Kje je vzrok v tem, si lahko vsak misli. . . . Prav čudili smo se torej tem napadom, ker vemo, da od sedanjega odbora bolniške blagajne nihče ne izrablja za se in da delo pri blagajni pač zahteva mnogo truda, mnogo vestnosti in mnogo odgovornosti, pa brez plačila. Brali smo zadnjič v nekem listu grožnjo, da se bo že prišlo na dan z dokazi, kake mastne nagrade vleče načelnik gospod Kregar. V položaju smo pojasniti, da o teh mastnih nagradah ni ne duha ne sluha. Leta 1898, ko je gosp. Kregar prišel v blagajni na sled obširni defraudaciji, posvetil se je preiskovanju z vsem svojim trudom, da se napravi red, zato je bil v blagajni okoli štiri tedne, sam izplačeval bolnikom in vse uravnaval, zapisoval, dokler ni prišel novi vestni blagajnik. Tako je gospod Kregar nadomeščal redno uradniško moč ter poleg tega neutrudno delal vse, kar je bilo s pojasnjenjem oškodovanja bolniške blagajne v nujni zvezi. Za ves ta trud, pri katerem mu je doma zastala obrt, mu je odbor ob njegovi nenavzočnosti dal remunercijo 150 gld., od katerih pa je znatno svoto dal v dobrodelne namene. Pozneje za svoj trud ni dobil niti vinarja in prav ne-

sramno je, očitati temu možu, ki ima tudi od nasprotnikov pripoznavane zasluge za bolniško blagajno, »mastne nagrade«. »Rudeči prapor« bi naj imel pač več poštenosti v sebi! »Rudeči prapor« danes nekaj kvasi o šikanah napram delavcem, a čudno se sliši to od strani, ki je že imela časih večino v bolniški blagajni in ki je napram delavcem takrat izvajala take šikane, da je še mnogim delavcem tisti čas v žalostnem spominu. Sedanji odbor je odpravil vse šikane, kar priča to, da glede njegovega poslovanja in poslovanja uradnikov mu ni došla nobena pritožba. Pavšalno sumničiti ni pošteno. Kdor hoče imeti pošteno upravo, ta je zadovoljen s sedanjim odborom! Kar se tiče odvetniškega ekspenzara, je pa stvar taka, da je bilo treba najeti odvetnika, da se znana škoda, narejena bolniški blagajni, povrne. Odvetnik je nalašč dolgo časa čakal z vložitvijo tožbe, ker je bil mnenja, da bodo prizadeti gospodje napram zavodu, ki ga vzdržujejo delavski žulji, toliko obzirni, da bodo »pomote« sami poravnali. Ker se to ni zgodilo, morala se je vložiti tožba, da se varuje bolniško blagajno škode. Proučenje nastale škode je bilo dolgotrajno, več tednov trajajoče, ker so se pomote dogajale več let. V Novomestu je k sodišču romal zaboj knjig. Koleki in poštnine znašajo 181 K 16 h, pisarina 200 K 66 h, tako da ostane efektivno za delo 745 K 30 h. Pomisliti treba, da je tožba sama obsegala osemnajst pol in je imela 26 obširnih prilog, da se je vršil narok pri okrožnem sodišču v Novem mestu, da je bilo treba proučiti in prepisati ves obširni kazenski akt. Ali liberalni odvetniki svojim strankam zastoj izpeljujejo velike pravde? Dotičnega pomanjkljaja, katerega je treba sedaj s tožbo iskati, ni zakrivil sedanji odbor, ki je storil vse, kar mu je velevala — poštenost.

Redko slavlje. Iz Litije se nam poroča: Dne 1. maja t. l. poteklo bode 20 let, odkar načeljuje tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu c. kr. okrajni glavar, gospod Matija Grill. Prebivalstvo litijskega trga, pri kojem si je zadobil imenovan v teku te dobe obširni simpatij, priredi slavljenju v predvečer dne 30. t. m. primerno slavlje.

Imenovan je poštni oficijal gosp. M. Karpf v Mariboru poštним kontrolorjem v Celju.

Umrla je na Vrhniki g. M. Premk rojena Belič, soproga davč. uradnika v 23. letu svoje starosti. Truplo se prepelje z Vrhnike ter bode jutri ob 4. uri popoldne tu pogreb.

Mora že vedeti. »Edinost« pravi, da je pri obč. volitvi v II. razredu v Ljubljani dobil dr. Tavčar samo 414 narodnih glasov, Hribar pa 420. Od došlih 102 Nemcev so vsi volili dr. Tavčarja. »Edinost« iz tega izvaja, da Tavčar mora kapitulirati pred Hribarjem, kajti »na parket naj ne hodi, kdor ima podkovane čevlje«. Ta opomin bodi Tavčarju zadosten, ker sicer bi ga utegnil njegov »prijatelj« še bolj opsovati v »Edinosti«.

Zborovanje na Štajarskem. Prihodnjo nedeljo dne 5. maja se bode vršilo zborovanje v Žičah. Govorili bodo gg. prefekt Korošec, profesor dr. Jerovšek in Fr. Žebot.

Štajarski Slovenci na Brezje. Ob veliki Gospojnici bodo priredili štajarski Slovenci romanje na Brezje, kamor bode vozil s Štajarskega poseben vlak.

Tržiška sirotišnica ima dve sobi in neko »luknjo« pod streho. In v teh prostori stanuje 14 oseb. Želeti je, da se v tem oziru ukrene konečno vendar le kaj koristnega. Neumevno je, kam bodo potaknili onemogle delavce, ki se bodo oglašali za domovinsko pravico.

Radovljiška obrtna nadaljevalna šola konča šolsko leto 1900/1901 z razstavo šolarskih izdelkov in učil v prostorih ljudske šole. Razstava se otvori v soboto, dne 4. maja t. l. ob 9. uri popoldne ter bode odprta v soboto, dne 4. in v nedeljo dne 5. maja, vsaki dan od 9.—12. ure popoldne in od 2.—5. ure popoldne. — Vse prijatelje šole vljudno vabi k udeležbi šolski odbor.

Slovenske predstave ob meji. V Žalcu so minolo nedeljo predstavljali izvirno igro »Nečaka«, katero je spisal g. Kač.

Častni člani »Delavskega podpor-nega društva v Celju.« Na svojem obč.

zboru dne 21. t. m. izvoljeni so bili enoglasno častnimi člani tega društva za velike svoje zasluge gg.: Fr. Ogradi, opat, dr. Iv. Dečko, odvetnik in dež. poslanec ter dr. Jos. Mar. Kržišnik, bivši teharski kaplan, sedaj dekan v Trnovem pri Ilirski Bistrici.

Družbe sv. Cirila in Metoda prvomestniku ste izročili v petek 26. t. m. ljubljanski predsednici, obč. gospe Vera dr. Šlamerjeva in Ivana Zupančičeva čisti veselilni donesek iz 14. t. m. v »Narodnem Domu« — t. j. 1260 K in 30 v: samoumevno največji vseh dosedanjih koncertnih dohodkov pri družbi. — Ko beležimo to veselo vest, izrekamo zahvalo vsemu čast. narodnemu delujočemu ženstvu in moštvu, ki je kar tekmovalo ob tej dobrodelnici. V prvi vrsti seve gre zahvala modrostnemu vodstvu naših istotako domoljubnih kot previdnih čast. damskih podružničnih odborov. Gmotni prospek je zares velik; a isto tako je družbi merodajen tudi moralni prospek — sodba občinstva je bila namreč ta: da niti Prešerinov stoletnični večer ni prekosil eleganci tega pač zgodovinskega večera naše mile družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljanska meščanska godba ima v sredo, dne 1. maja t. l. zvečer v areni »Nar. Doma« svoj občni zbor. Pred in po zborovanju bo sviral godba. Godba prične ob polu osmi uri, zborovanje pa točno ob polu deveti uri zvečer. K zborovanju ima vsakdo pristop, ki podpira ali hoče podpisati godbo. Ker je pred in po zborovanju prosta zabava ob sviranju godbe, je pričakovati mnogobrojne udeležbe tembolj, ker je prvi majnik za to primeren.

Koliko dá »nemško« Celje krv-nega davka? Pri letošnjem vojaškem naboru za mesto Celje so potrdili vojakom izmed celjskih domačinov — ednega. Ostali so bili tuji. Nemško Celje je lahko ponosno na svojo krepko germansko pasmo!

Na Igu pod Ljubljano je plat zvona dne 26. t. m. okoli polu petih popoldne prestrašil vse prebivalce. Gorelo je na grofa Auersperga pristavi. Kdo je ogenj zanetil, se v trenutku ne ve. Le napornemu delu gasilnega društva in vaščanov se je posrečilo ogenj udušiti. Škoda še ni znana.

Ljubljanske novice. Mirozov priredi »Ljubljanska meščanska godba« v torek 30. t. m. ob 8 uri zvečer iz »stare gimnazije«. — Mestni nasadi v tivolskem parku so se v toliko spremenili, da se je odstranilo grmičevje ob vhodu v park. Ob cesarja Jožefa cesti poleg gledališča so se sedaj nasadile akacije. — Ljubljanska požarna bramba bo imela 12. maja ob 10. uri popoldne svoj občni zbor v »Mestnem domu«. — Delavcev pri raznih zgradbah v Ljubljani je sedaj 450. Pri zgradbi električne železnice dela sedaj 100 delavcev.

— **Ulom na Drenikovem vrhu** se je pretekli teden zopet ponovil. Storičci so neznani. — **Ogoljufani delavci.** V Ljubljano je prišlo brez sredstev 12 delavcev Čičev, ki so bili od nekega agenta ogoljufani, da pojdejo v Rumunijo. Ogoljufani delavci bodo sedaj v Ljubljani pri električni železnici toliko časa delali, da si zaslužijo za pot domov.

Avstrijsko narodno pomožno društvo, čegar sedež je na Dunaju, I. Herengasse 11, in ki je ustanovljeno v svrhu, da pomaga po vremenskih neizgledah poškodovanim krajem in zasebnikom, je poslalo te dni nekemu posestniku v Moravčah, kateremu je ogenj provzročil škodo, 50 kron kot prvo pomoč. Dotičnik je dosedaj vplačal le 22 vin. Lokalni pomožni odbor se je zahvalil društvu za poslano podporo.

V gozdu poleg Kovorja je neka zlobna roka zanetila požar. Začelo je že goriti. O pravem času so zapazili ljudje ogenj ter preprečili veliko nevarnost.

Ubegli ubijalec. Sodišče išče Martina Čeha vulgo Kralja, doma iz Podvincev pri Ptuj, ker je ubil Ivana Čeha. Ubijalec je star 34 let.

Ubegli vojaki. Včeraj je prišel v Ljubljano neki Mlakar, ki se je predstavil oblasti, češ, da je ubegel dragonec. Mlakar pravi, da je doma iz moravške okolice in da je več mesecev užival prostost ter potoval po raznih državah. Sedaj se je naveličal potovanja ter si požel po luknji in komisii. Ta želja se mu izpolni. — Čujemo, da je

te dni desertiral iz Ljubljane neki vojak Štrukl, doma v okolici šentvidski pri Ljubljani.

Opuščena tovarna. Tovarna za lesno volno v Pamečah pri Slov. Gradcu, katero je imel Karol Seylerth, se je opustila ter zbrisala iz obrtnega zapisnika.

Idijot. 35 do 45 let star, se nahaja pri posestniku Juriju Vodiškarju na Viru. Odkod je prišel, se ne ve.

Miramar. Ogled gradu in parka Miramar je občinstvu do preklica zabranjen.

Nesreča pri Divači. Te dni jutraj sta se peljali, kakor posnemamo po »Edinosti«, gospe Katarina vd. Krmec, in Ana vd. Gasperšič, obe iz Sv. Ivana, v neko vas blizu Divače obiskat sestro g. Gasperšič. Med vožnje s postaje se je konj splasil ter je o tem voz, na poti blizu Šušice zadel ob neki kamen na cesti, vsled česar je kočijaž zletel s kozla in se z glavo zaletel v obcestni stebrič. Konj je potem še dober kos ceste dirjal po strmi cesti navzdol. Kočija se je zvrnila in ste obe notri sedeči gospe zleteli pod cesto med kamenje ter se močno poškodovale. Gospa Gasperšič si je močno poškodovala desno roko, gospa Krmec pa si je zlomila roko na dveh krajih in se močno pobola po hrbtu in na glavi. Ležali sti na poti, dekler so ju tam našle mimogredoče osebe.

Henrik Sienkiewicz o Poljaki. O poljskih razmerah je rekel ta znameniti Poljak: Že davno sem spoznal, da kakor ima na Poljskem vsak žlahčič svojega juda, katerega izvzema od splošne mržnje do judov, tako ima tudi vsak demokrat svojega aristokrata, do katerega čuti posebno slabost. — O kulturnih razmerah poljskih pravi Sienkiewicz: Nikjer na svetu tako ne manjka ravnotežja v omiki raznih družabnih slojev, kakor pri nas. Na eni strani cvete kultura ali še celo hiperkultura, a na drugi strani se vidi absolutno barbarstvo in tema.

Premeten tat pod ključem. Iz Trsta poročajo: Že nekoliko časa sem dogajalo se je v Čarboli in Kjadiru mnogo tatvin in policija je po daljših preiskavanjih slednjič pogodila, da mora biti zločinec znani tat Anton Čepirlo, bivši trgovec v Gorici, ki je še-le pred dvema mesecema prišel iz koperske ječe. Moža so že prijeli in deli pod ključ.

Razpisana je z rokom do konca maja učiteljska služba na jednorazrednici v Retčah pri Škofji Loki. Prošnje je doposlati okr. šol. svetu v Kranju. — Na Robu pri Vel. Laščah je do 25. maja razpisano mesto učitelja-vodje ondotne jednorazrednice.

* * *
Kongres slovanskih zdravnikov se vrši v Pragi ob letošnjih Binkošti. Povabljeni so vsi slov. zdravniki.

Odpor katoličanov proti grdi gonji, ki so jo vprizorili proti veri nemški nacionalci z Grassmannovo brošuro proti sv. Alfonzu, je splošen Švicarski katoličani so imeli prošlo nedeljo dva velika shoda v Lucernu in v Curihu, na katerih so protestirali proti tem napadom, ter tudi v javnih oklicih pozivljali ljudstvo, da naj ne pusti sramotiti tako svoje vere od odpadnikov. Izrekla se je tam tudi želja, da se priredi velik protestni shod vseh katoličanov v Švici.

Poljedelska banka. Za denarni promet med Raiffeisenovskimi, katerih je sedaj v severni Italiji veliko število, so ustanovili katoličani v Monci osrednji zavod, ki se zove »Piccolo Credito Monzese«.

Prepovedan list vojakom. V Berlinu je višja vojaška oblast vojaški kazini prepovedala časopis »Die Woche«.

Zaprt ministerski tajnik. V Berlinu aretovan je bil te dni ministerski tajnik R. Maeder, ker je ukradel nekaj pisem in poneveril 8000 gld.

Prvi maj in delodajalci. Zveza severoameriških industrijcev je sklenila, da odpusti vse delavce, ki bi praznovali 1. maj.

Nemški cesar mej dijaki. Nemški prestolonaslednik je upisan na vseučilišču v Bonu ob prisotnosti svojega očeta. Ob tej priliki je ondotno dijaštvo priredilo slavnosten komers, katerega sta se udeležila cesar in prestolonaslednik. Cesar je prepeval z dijaki in je z njimi »ribal salamandra« ter je seve dijakom tudi — govoril. Nemški prestolonaslednik bode vstopil v Bonu v nemško dijaško društvo »Borussia«.

Framasonstvo v vojski. Angleški framasonski časopis „The Freemason“ priobčuje sledeče vrstice: V sedanji vojski se je bratska vez framasonstva priznala i od Burov i od Angležev. Ob Modder-Riveru se je polkovnik nekega Kanadskega polka na izprehodu preveč oddaljil od taborišča in takoj zapazil, da je nameril Bur nanj svojo puško. V zadregi je naredil ono znamenje, ki ga delajo framasoni v stiski, in zaklical: „Ne streljajte!“ Bur takoj vrže puško preč in stopi k polkovniku, kateremu pove, da je član framasonske lože v Pretoriji in ud Cronjevega štaba. Nato ga je prosil, naj se vrne v taborišče, in mu dal dragocen novček kot spominek na to rešitev. — Ta novica iz framasonskega vira je jako znamenita. Morda se da iz tega framasonskega bratstva razlagati, da se je Cronje tako nerazumljivo čudno obnašal in slednjič udal. Morda se da iz tega razlagati, zakaj da hurska odločnost ravno v odločilnem trenutku vedno odpove in zakaj da je mogel Cecil Rhodes uiti. Framasoni poročajo tudi, da je bil Joubert framason. Če ima Krüger še mnogo takih domorodcev med poveljniki, se pač ni čuditi, da Buri vkljub svojemu pogumu ne dosežejo trajnega uspeha.

Pet svojih otrok umoril. V Corancezu je naznanil kmetovalec Briere, da so po noči ulomili v njegov dvor lopovi, njega vrgli na tla in ga ranili, njegovih pet otrok pa umorili. Pri zaslišanju se je zapletal v taka protislovja, da je bil sam aretovan in dokazalo se je, da je on morilec otrok. Pohbil je otroke z lesenim kladivom, da se tako prikupi neki ženski, katera ga kot vdovca ni hotela.

Pogrezajoče se mesto. Poročali smo že, da se je začelo pogrezati mesto Northwich na Angleškem. Pod mestom so veliki zakladi kamene soli, ki se pridno izkoriščajo. Izkopali so velike votline, v katere so napeljali vodo, tako da je nastalo podzemsko jezero, v katerem se je kamena sol raztopila. To slano vodo so s sesalkami spravili na dan ter dobili iz nje čisto sol. Dol pa napeljujejo čisto vodo. Voda razjeda solnate sklade pod mestom, in mesto se je začelo zato pogrezati. Najprej se okna in vrata niso dala zapirati, potem je začelo zidovje pokati, in nekatere hiše so se že precej nagnile. Stavbeniki take hiše obdajo z močnim lesenim odrom in jih z vijaki nazaj »šravfajo« ter potem zvezujejo. Sitno delo!

Novo mrtvo morje. Potnik Sven Hedin je odkril na tibetski visočini novo solno jezero, ki je toliko veliko, da ga Sven Hedin nazivlje »novo mrtvo morje«. V jezeru je toliko soli, da vesla postanejo nakrat bela. Hedin je moral broditi po jezerski vodi dva kilometra daleč, da je prišel do mesta, po katerem se lahko veslja.

Sejmi po Slovenskem od 29. apr. do 4. maja. Na Kranjskem: 29. v Bistrici na Notr. na Gori pri Ribnici, v Dolih, v Vrhu pri Idriji, na Vrhovcu in v Cirknici; 1. v Železnikih, Svibnju, Tirni, Planini pri Črnomlju, na Travi pri Kočevju in v Boh. Bistrici; 2. v Boštanju in Banjiloki; 3. pri Fari; 4. v Brusnicah, na Jesenicah, v Boh. Srednji vasi, Poljanah, Sorici, Ložu, Kočevju, Litiji, na Dobručah in v Domžalah. — Na sloven. Štajerskem: 29. v Konjicah in v Dolu pri Hrastniku; 1. v Ptuj, Ljubnem, pri Sv. Filipu pri Ulimlju, na Hajdinji, pri Sv. Barbari v Halozah, v Lipnici, na Muti, v Velenju; 3. v Loki; 4. v Bistrici, Št. Juriju ob j. žel., Sv. Lovrencu, Svičini, Gornjem gradu in pri Sv. Trojici. — Na Koroškem: 2. v Frezah, Kapli, Redendolu in Saksenbergu; 3. v Št. Andražu, Tergu, Lavamintu in Zg. Dravogradu; — Na Primorskem: 29. na Brezovici; 1. v Grobniku in na Bukovi; 2. v Hrpeljah in v Gorici; 3. v Sežani in Glemoni.

Društva.

(Zavod sv. Nikolaja v Trstu) ima svoj tretji redni občni zbor v nedeljo dne 28. t. m. ob 1/4 uri popoldne v prostorih tržaškega podpornega in bralnega društva, ulica Stadion št. 19. Dnevni red: 1. Pozdrav in nagovor predsednice. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blagajničarice. 4. Poročilo voditeljice notranje uprave. 5. Razni predlogi in nasveti. — Po obnem zboru se vrši veselica s petjem, deklaracijo in igro. — Vstopnina k veselici 40 stotink. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. J. Pintar, odvet. sollicitator 12 K. — Izgubljena stava 5 K. — Gosp. Tom. Rožnik, župnik v Selcih 10 K. — G. J. Hočevar 10 K. — Kleofa Pirih iz Rudnega 3 K. — I. St. 10 K. — G. I. Škrjanec, župnik v Vre-mah 3 K 50 h. — G. A. Lesjak, župnik v Želimljah 10 K. — Prebitek od romanja na Sveto goro po P. Hijacintu 32 K 96 h. — Neimenovan 5 K. — Bog plačaj!

Za slovensko cerkev v Aleksandriji nabral g. kaplan Jos. Potokar v Trzinu 2 K 60 h.

Narodno gospodarstvo.

Glavna zagonetka našega narodnega gospodarstva.

(Po predavanjih dr. Viljem Neuratha, prof. na c. kr. visoki šoli za kmetijstvo priobčuje F. P.) (Dalje.)

S tem bi bil teoretično rešen prvi del našega vprašanja, ki se tiče nadproizvajalnih kriz. Toda marsikdo si bo mislil, da se da v širšem obsegu le težko, težko izpeljati, da bi mesto sedanjega kredita, ki temelji na zagotovitvi naprej določenih plačil, vpeljali neko vrsto delništva. To vendar ne gre, da bi posojeval vsakemu štacunarčku, črevljarju, krojaču, kmetu itd., pod takim pogojem denar, blago itd., celo potem ne, ako bi sam kot trgovec ali podjetnik mogel na isti način dobiti pri drugih denar, proizvajalna sredstva itd. Kako lahko namreč pride podjetje po lastni ali tudi brez lastne krivde na boben! Celo nesolidnost ali trgovinska slaba morala bližnjika bi nas lahko pripravila ob premoženje. — Odgovorjam: Da, gotovo je ta težava. Vendar pa se da odstraniti po neki ustanovi (instituciji), ki bi vse društveno življenje organski spojila, zedinila in razsvetila. K temu pride še okolnost, da na ravno ta cilj merijo nekateri prav mogočni tok naše dobe — deloma seveda brez zavednosti.

To stremljenje opazamo pred vsem v snovanju najraznovrstnejših gospodarskih združenj in združenj in njih tesnejšo spojitve v razne »zveze«; isto teženje opazujemo v tvoritvi velikih delniških (akcijskih) podjetij in fuziji (spojitvi) enakovrstnih ali sorodnih delniških družb; ravno tako v množičnih se kartelih in trustih, ki so zlasti v severni Ameriki dosegli orjaške razmere in nedopvedljivo razširjenje.

Organizujemo vse važnejše, zlasti take odrastke obrti, ki so v nevarnosti nadproizvajanja, po načinu popolnejših kartelnih zvez in združimo take posamezne zveze — recimo jim za druge — v eno — celo državo obsegajočo glavno zvezo. Ta zadnja imej nalogo preskrbovati in posredovati posameznim zadrugam in tako tudi vsem članom kredit in sicer — praviloma — v obliki delništva ali sodeležništva! Glavna zveza oskrbuje tudi nakup in prodajo za zadrugo, torej za posamezne ude in osnuje mej njimi neki sostav mejsebojnega proračuna s pomočjo položnic (čekov).

Na ta način postane vsaka obrt — deloma kot tvrdka, deloma po svojih proizvodih, ki jih tekom leta izroči in dobavi — sodeležnica onega splošnega podjetja. Kakor pri popolnih kartelnih in trustovih zvezah, je tudi v tem zveznem sostavu zagotovljeno vsakemu udu sedanje posestno stanje in njegov današnji poprečni dohodek, celo za slučaj, da bi imela njegova obrt ali ali zavod (etablissement) prenehati, bil bi namreč lastnik določenega števila univerzalnih delnic.

V kako silni meri bi se po taki organizaciji vse obrti in blagostanje vsega sveta dvignilo in kako bi prišli interesi vseh ljudskih slojev v lepšo soglasje, to razvidimo iz drugega dela naše razprave, tikajoče se velike zagonetke modernega narodnega gospodarstva.

Ugovarjati bi utegnil kdo tako-le: Da bi se s predlagano reformo sedanjega kreditiranja prav temeljito ali absolutno odstranile krize ali bankrotne epidemije, je pač gotovo in jasno.

Tudi ni dvomiti, da bi se po odpadu kriz in strahu pred njimi proizvajanje mogočnejše razvilo nego doslej. Vsled tega bi bilo tudi popraševanje po delavskih močeh

večje, in dvignila bi se vsled tega delavska plača (mezda). Nikdar več bi ne prišli podjetniki v skrajno čudno zagato, da bi bili — ob množini raznega blaga — prisiljeni odpustiti delavce od dela in jela. Vendar pa bi prikazen, da od neke gotove točke vsled nadaljne pomnožitve življenjske vode — da rabim besede Bellamyjeve prisposode — preneha dobiček ali se celo sprevrže v zgubo, obstala še nadalje. Vprašanje je torej, jeli se ne bi vsled zmanjšanja celotnega denarnega skupička, ki bi se pojavilo kot posledica pomnožitve raznega blaga, slabila znatno človeška podjetnost? Podjetja bi pač ne bila več prisiljena ustaviti proizvajanja radi odnosno (relativno) nizkega denarnega vspeha svoje obrti, vendar bi pa vsled pomanjkanja dobička ali celo vsled izgube, ki se prikaže pri pomnožitvi blaga, prostovoljno omejila proizvajanje, kadar bi dospela do označene meje. Še vedno bi se torej pojavljala obrtna otrplost ali potrtost in proizvajanje bi bilo še vedno uklenjeno v ozko pregrado, in narodno blagostanje bi se ne moglo slobodno razvijati.

Poleg tega je treba tudi pomisliti, da v družabnem gospodarstvu, raztezajočem se čez cela kraljestva, da čez cel svetovni trg, nikakor ne moremo pogrešati cene in denarnega skupila kot gospodarskega kompasa ali indikatorja (imenovalca).

Na čem pa naj spozna kupčijski svet, katerega blaga je preveč, katerega premalo in katera obrt naj se po tem takem omeji oziroma razširi, ako bi nam ne dal denarni (cene) uspeh o tem zanesljivega odgovora? Zato ni samo teoretične, ampak tudi velikske praktične koristi, da pridemo na sled pravim vzrokom, ki provzročujejo, da pri nekogotovi množitvi življenjske vode — t. j. vsakovrstnega za življenje potrebnega blaga, odela, jela itd. — vsaka nadaljna pomnožitev (četudi potrebe ljudstva ozir tega blaga še davno niso uzadovoljene) ne provzroči zvišanja celotne cene, ampak se najraje prevrne v izgubo.

Ako razvozlamo tudi ta voz, se nam morda posreči, pomagati tudi v tej smer in oprostiti proizvajanje in človeško blaginjo tudi teh meja ali spon.

Najpreje hočemo navesti nekaj onih dejstev, ki imajo prepričati marsikakega dvomljivca, da ima Bellamy popolnoma prav, ko nam v »prisposobi o vodni krnici« zatrjuje, da povečanje dovažanja »življenjske vode« od neke gotove meje mnogo preje, nego ima ljudstvo dovolj te vode — ne poveča, ampak celo zmanjša število vinarjev za cel privoz. Praktiki v veliki trgovini vedo že od nekdanj, da pri neki gotovi množini blaga na svetovnem trgu čisto neznaten nov uvoz ali tudi le fiktivna (izmišljena) ponudba, ki je glavni činitelj naših goljufnih borz, provzroči neprimerno močan padec cen, ki mora zbegati vsakega mislečega človeka. Drastičnih slučajev takega zagonetnega pregibanja imamo v preteklosti in sedanjosti dovolj. Tako je ob koncu 16. stol. na Angleškem vsled mogočnega razvoja ovčarstva silno pala cena volne; mnogo kmetov in večjih posestnikov je prišlo vsled tega v hude škipce in tudi na nič. Na svet svojih ministrov ukaže kraljica Elizabeta, da bi ustavila nadaljno pogubo, velike množine volne iz državne blagajne nakupiti in sežgati. (Dalje prib.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Radeče. 26. aprila. Živeli vrli Ribničani! Le tako naprej! — Krščansko-narodno misleči Radečani.

Poreč. 27. aprila. Istrski deželni zbor ne bo sklican tudi sedaj v Koper, ampak v Poreč.

Lino. 27. aprila. Pri občinskih volitvah so ohranili večino liberalci.

Budjevice. 27. aprila. Na vizitacijskem potovanju se je budjeviškemu škofu prevrnil voz preko neke strmine. Škof je obležal nezavesten. Voznik in nek duhovnik sta močno ranjena.

Praga. 27. aprila. Cuje se, da za prihodnje češke deželnozbornske volitve pripravijo češki agrarci in Staro-čehi zvezo proti Mladočehom.

Budimpešta. 27. aprila. Brivec Csotka v Serenzu je v žalosti nad smrtjo svoje žene zadavil svoja otroka, zaprl se potem v sobo in razgal sobo z dinamitom. Pod razvalinami so ga našli mrtvega.

Frankobrod ob M. 27. aprila. Požara v Griesheimu še niso mogli udušiti, ker se še vedno ponavljajo eksplozije kotlov. Natančnega števila ponesrečenih oseb še niso mogli dognati. Sodi se, da je do 100 mrtvih, 60 težko ranjenih in nad 150 lahko poškodovanih. Blizu 1000 delavcev je ob službo. Prebivalci v Griesheimu so dobili nalog ustaviti naglo bivališča, ker preti nevarnost, da poči 500.000 l držeči kotel.

Kolin. 27. aprila. „Köln. Zeitg.“ javlja, da se je zdravstveno stanje perzijskega šaha zopet poslabšalo.

London. 27. aprila. „Times“ poročajo iz Vel. Senekala, da so ta kraj, kjer je bil pred kratkim Salk-Burger z bursko vlado, 22. t. m. zasedli Angleži. Udalo se je 100 Burov.

Umrli so:

V hiralnici:
24. aprila. Fran Vidic, hlapec, 68 let, emphysema pulm

Žitne cene

dné 26. aprila 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 7-92 do 7-95
„ maj-junij	7-98 „ 7-99
„ jesen	8-12 „ 8-13
Rž za pomlad	8-00 „ 8-04
„ maj-junij	7-99 „ 8-00
„ jesen	7-20 „ 7-21
Turšica za maj-junij	5-62 „ 5-63
„ juli-avgust	5-71 „ 5-72
„ september-oktober	5-88 „ 5-89
Oves za pomlad	6-97 „ 6-98
„ maj-junij	6-97 „ 6-98
„ jesen	5-99 „ 6-01

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7-68 do 7-69
„ maj	7-67 „ 7-68
„ oktober	7-81 „ 7-82
Rž za april	7-85 „ 7-87
„ oktober	6-79 „ 6-80
Oves za april	6-75 „ 6-76
„ oktober	5-60 „ 5-61
Koruza za maj	5-33 „ 5-35
„ julij	5-42 „ 5-43

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-90 do 8-40
„ južne zel.	8-10 „ 8-45
Rž	7-95 „ 8-20
Ječmen	7-30 „ 8-25
„ ob Tisi	7-20 „ 8-25
Koruza ogerska	5-76 „ 5-80
Činkvant	6-75 „ 7-10
Oves srednji	7- „ 7-15
Fizol	8-00 „ 10-00

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Veterevi	Nebo	Počasnost v 24 urah
26. 9 zveč.	732.2	10.1	sl. svzh.	oblač.	
27. 7. zjut.	735.1	8.0	sl. svzh	oblačno	0.2
27. 2. popol.	735.5	16.2	ar. sever	pol. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 11.2 normale: 11.4°

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 20. aprila do dné 27. aprila

	K h		K h
Goveje meso I. v. kg	1.28	Pšenična moka 100 kg	27.70
„ II. „ „	1.10	Koruza „ „	16.60
„ III. „ „	0.96	Ajdova „ „	29.00
Telečje meso „	1.32	Fizol, liter „	24.00
Prasičje „ sveže	1.60	Grah, „ „	40.00
„ prek. „	1.73	Leča, „ „	—
Kostrunovo meso „	0.80	Kaša, „ „	20.00
Maslo „	2.60	Ričet, „ „	20.00
Surovo maslo „	2.00	Pšenica „ 100 kg	18.00
Mast prasičja „	1.40	Rž „ „	16.00
Slanina sveža „	1.32	Ječmen „ „	14.60
„ prekajena „	1.60	Oves „ „	15.40
Salo „ „	1.32	Ajda „ „	14.00
Jajce, jedno „	5	Proso, belo, „	18.00
Mleko, liter „	20	„ navadno „	14.00
Smetana, sladka liter „	80	Koruza „ „	13.00
„ kisl. „	80	Krombit „ „	5.00
Med „ „ kg	1.20	Drva, trda, m³ „	8.00
Piščanec „ „	1.50	„ mehka, „ „	5.00
Golob „ „	50	Seno, 100 kg „	4.80
Raca „ „	—	Slama, „ „	4.40
Zajec „ „	—	Stelja, „ „	—

Šablone za sobne slikarje, najnovejši in najlepši vzorci, imata v veliki izbiri v zalogi **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciskanske ulice. 228 17 11—10
Vnanja naročila proti povzetju.

Izjava.

»Slovenski Narod« je v 93. številki od dne 24. aprila tega leta v svojem poročilu iz Šmarija objavil stavek, da je govoril na shodu katol. pol. izobraževalnega društva za šmarijski okraj tudi:

»silni govornik s kozjo brado doktor vsega zdravilstva, po svojih častnih besedah slavno znani Jankovič«.

Gospoda dopisnika pozivljam, naj mi pové, kje in kedaj sem prelomil častno besedo? Moja vest je čista, v svesti sem si, da sem kot častnik v rezervi in bivši akademik povsod ravnal korektno in pošteno. Natolcevatelja-dopisnika v »Slov. Narodu« — pa imenujem ravno podlega obrekovalca in nesramnega lažnika.

Kozje, dne 26. aprila 1901.

Dr. Frančišek Jankovič,
okrožni zdravnik.

438 1—1

Zahvala. 441 1—1

Za mnoge dokaze srčnega sočutja mei boleznijo in ob prežgodnji smrti našega nepozabnega soproga, očeta in brata, oziroma svaka in strijca gospoda

Josipa Pance

izrekamo s tem svojo iskreno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo pred gospodu župniku Ivanu Vrhovniku za pokojniku večkrat poseljena tolažila, gospodom nosilcem vencev, gospodom učiteljem in vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem za n d vse častno spremstvo k zadnjemu počitku kakor tudi darovalcem krasnih vencev.

Zalujoči ostali.

Zahvala. 439 1—1

Vsem, ki so me tolažili ob mučni bolezni in povodom smrti iskreno ljubljene moje soproge, oziroma matere, gospé

Marije Rebek

izražali na katerikoli način sočutja, darovalcem vencev, pevcom katoliškega društva rokodelskih pomočnikov in pevovodji gosp. Al. Sachs-u, dalje pred. duhovščini, vodstvu Marijanišča ter vsem spremljevalcem rajne pokojnice k zadnjemu počitku, izrekam v svojem in v imenu svojih otročičev iskreno zahvalo.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1901.

Josip Rebek.

Zaradi opustitve obrti 435 1—1

prostovoljna razorodaja

gostilniške oprave, raznih strojev, kmetijskega orodja, konjske uprege itd.

dne 1. in 2. maja t. l.

v gostilni pri »Zvezdi« (Ferlinz) v Ljubljani.

Leopold Tratnik

pasár in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkv v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posebejri in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke.

133 30—20

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno *

* tinkturo

lekarnarja Piccoli v Ljubljani
dvornega založnika Nj. Svetestipapeža

Razpošilja se proti povzetju v škatlicah po 12 in III.

kot želodec krepkujee in tek vzbujajoče, dalje kot prebavljenje in telesno odprtje pospešujoče sredsvo, posebno onim, ki trpe na navadnem telesnem zaprtju.

več stekleničic. 591 50—32

Proda se

grad Zavrh (Neudorf)

okraj Litija, obsegajoč okoli 300 orolov z lastnim lovom in zelo veliko vodno močjo. Kupnina s pritlikino vred 50.000 K.

Natančnejši podatki pri oskrbnistvu ali pri dr. Sernecu v Celu. 437 (2—1)

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam Giesshüblske kisle vode.

10 15

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Čisto medicinsko ribje olje.

Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj

Čubar, Hrvatsko, septembra 1900.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašeg neprecenljivega dobrega in pristnega medicinskega ribjega olja, katerega že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarne naročim in uporabljam za sebe in svojo rodino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gl. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

839 36 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Zdravišče z vodo v Seebachu (Vetrinje) pri Celovcu.

Ustanovitelj: župnik dr. Ivan Amschl, zdravnik: U. Med. dr. Karol Blumenthal, od r. prelata Kneippa izučeni kopeljski slugi. Krasna, mirna, brezprašna gorska lega, lepi sprehodi. 3/4 ure do Vrbskega jezera, eno in pol ure do Celovca. Vsak dan dvakrat pošta. Lepe, čedne izbe, izvrstna kuhinja — le natorna pijača. Nizke cene. Dozdaj prav lepi zdravstveni vspehi.

402 4—2

Otvari se 1. majnika in sklne 15. oktobra.

Varstvena znamka: SIDRO. LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi, pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K — 80, K 1.40 in K 2.— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 105 21—13

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko »sidro« iz Richter-jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek. 296 (10—1)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5.

Marija Mikota

Pred škofijo št. 21

priporoča svojo zalogo

umetnih cvetlic.

Izdeluje in veže 401 (3—2)

oltarne in mašne šopke.

KOLO

model »Tribune« 1898., letos popolnoma prenovljeno, se prodaja proti gotovemu plačilu po nizki ceni.

Več se izve na Opekarški cesti, Male čolnarske ulice 9 v Ljubljani. 411 (3—3)

Tokajski konjak

zdravilski

in pristni francoski, trdke

Bisquit Dubouché & Comp.

po najnižjih cenah pri

Peter Lassnik-u

v Ljubljani. 211 9—9

Razpis učiteljske službe.

Na štirirazredni deški ljudski šoli s pravico javnosti v Trstu se razpisuje služba

učitelja-voditelja

s 1600 K letne plače, 200 K funkcijske doka-lade in z dvetretinjskim doneskom k pokojninskemu zavarovanju.

Postavno opremljene prošnje naj se do 20. majnika t. l. dopošljejo podpisane-mu vodstvu. 431 1—1

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda

v Ljubljani, dne 21. aprila 1901.

Preselitev trgovine.

Cenjenim naročnikom in čitateljem »Slovenca« se naznanja, da se povsem na novo vrejena trgovina z manufakturnim, perilnim, pletenim blagom i. t. d. pod znamko:

»Pri slov. aposteljih sv. Cirilu in Metodu«

od 1. majnika 1901 preseli v Ljubljani s Starega frga

v Špitalske-Lingarjeve ulice

zraven loterije.

Tam se bode raznotero blago vsake vrste in po različnih cenah za spomlad in poletje odjemalcem prodajalo točno po najnižjih cenah.

Istotam vsprejmeta se takoj tudi

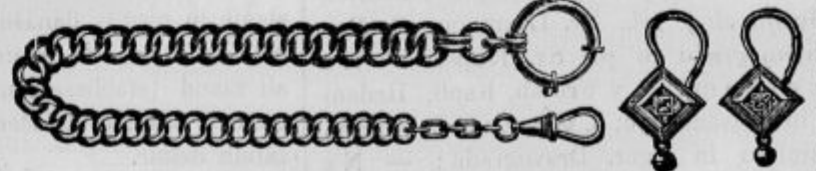
433 (1—1)

dva učenca.

Po najnižjih cenah!

Primerna birmanska darila

po najnižjih cenah in z jamstvom.

Zlate, srebrne, nikelnaste ure in verižice, zapestnice, uhane, broše, ovratne verižice, srčke, prstane, i. t. d.

Priporočam svojo največjo in bogato izbéro in vljudno vabim slavno občinstvo na obilen obisk in ogled.

Ceniki brezplačno, tudi po pošti.

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar, in trgovina vse zlatnine in srebrnine.

Solidna postrežba!

434 1

Kneza Janeza 'Liechtenstein-skega
tovarna za glinaste izdelke
in opeko 779 24-14
„Unter-Themenau“
pri Břeclavi (Lundenburg)
priporoča:
Mozaik- in tako svane „Feinklinker“
plošče v najljepši izvršitvi za vsakovrstno
tlakanje, slasti za
cerkve in samostane.
Taka dela je tovarna že izvršila po cerkvah
v Brumovi, Mariavölgy, Kromerizu in Ottak-
ringu; v klavirni Brnski; po kolodvorih
v Olomucu, Prerovu, Krakovu; v samostanih
Kolomea, Stará Wies, Mödingu, Břežah,
Tarnopola; po bolnišnicah v Krakovu,
Kološu in Brnu.
Dvakrat posteklene cevi iz kamnine.
nastavke za peči, školjaste posode za straniče.
„Klinker“-opeka, pečnice in straniče
za ognjišča v razni izvršitvi.
Zarezna strešna opeka, navadna opeka,
posteklena in ne posteklena, najboljše vrste
Ceniki in troškovniki na razpologo.
Delavcev okoli 700.

Službo cerkovnika,
če mogoče pri kaki večji župniji, išče
štiridesetleten, obeh deželnih jezikov popol-
noma vešč mož z najboljšimi izpričevanji, ki
je opravljal enako službo že pri neki stolni
cerkvi dve leti. 422 5-2
Ime se izve pri upravnistvu „Slovenca“.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
zgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
7 30

Mizarska zadruga
v St. Vidu pri Ljubljani
se toplo pri-
poroča preč.
duhovščini in
vsemu p. n.
občinstvu v
naročitev raz-
novrstne
hišne
oprave
ter tudi dru-
ge oprave,
temne in lila-
ne, poljubno
po želji izvršene. — Raznovrstne oprave iz-
vršujejo se v vseh po ljubnih slogih, lastnih
in predloženih uzorcih, najtrpežnejše in iz
dobro izsušenega lesa po nizkih cenah.
V prav obilno naročitev se priporoča
J. Arhar,
načelnik.
238 8

Lepo posestvo
v nekem večjem kraju blizu Ljubljane z urejeno prodajalnico, v kateri je že 40 let trgo-
vina z mešanim blagom, je na prodaj. — Potreba je 3000 gld. naplačila.
Pojasnila daje
432 3-1
H. Halbensteiner v Ljubljani.

Najprimerneje priložnostno
darilo za mladino so
Pomladni Glasi
ki so jih izdali ljubljanski bogoslovci dosedaj deset zvezkov.
Dobé se še razen I. in II. vsi letniki in sicer nekateri krasno
vezani po 1 K 80 h, v platno po 1 K 10 h, v polplatno po 80,
ozir. 70 h, broširani po 60, 50, ozir. 40 h.
Naročajo se po vseh knjigarnah in v semenišču.

J. SOKLIČ
v Ljubljani, Pod Trančo 1
priporoča osobito preč. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izboru svojo zalogo
cilindrov, mehkih in trdih
klobukov, 190 12-4
turistških klobukov, čepic,
Tovarniška zaloga
lovdarjih klobukov C. kr.
založnikov A. J. Pichler v Gradcu.
po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Kôpel
Rogatec
Slatina.
Južne železnice postaja:
Polčane (Pöltschach).
Krasno prebivališče za po-
leti. Preizkušeno zdravili-
šče za bolezni v želodcu, na
jetrih in ledvicah, za slad-
korno bolezen (diabetis),
žolčne kamene, katarhe v
goltancu in na krljlu itd.
Prospekti se dobe pri
ravnatelju. 350 17-4

Sloven. delavnica za cerkveno umetnost
Konrad Skaza
pri Sv. Ulrich-u, Gröden, Tirolsko
se priporoča prečastitim cerkvenim pred-
stojništvom za **prenovljenje cerkvenih**
del, za preskrbljevanje novih altarjev,
lec, rezljanih (relief) in slikanih kri-
ževih potov, posameznih podob, kipov
in križev. Specialist za betlehemske
jaslice s 30 rezljanimi podobami od
60 kron višje.
Za vsako poljubno podobo, altarjev in betlehem-
skih jasic pošljem originalne fotografije, za križe pa
rezljana razpela na ogled vsakemu prečast. g. duhov-
niku frankovano.
Ker pridem v kratkem v slovenske kraje, prosim
že zdaj cenjenih dopisov, ker si lahko dela osebno
ogledam. Naslov je:
Konrad Skaza,
227 5-1 **St. Ulrich, Gröden in Tirol.**

Važno! Za Važno!
gosposdinje, trgovce, živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, **fotografične aparate in potreb-**
ščine, kirurška obvezila vsake vrste, sred-
stva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd.
Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in
konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod
in solj za kopel. 304 6
Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna
sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd.
Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.
Drogerija Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Kwizdov
korneuburški živino-redilni prašek
je dijetilno sredstvo za konje, govedl
in ovce. Že 50 let se rabi v premnogh
hlevih, ako živali nočejo jesti, če slabo
prebavajo in za zboljšanje in namno-
ženje mleka pri kravah. Cena: ena škatla
1 K 40 h. pol škatle 70 h. Pristno je samo
z gori označeno varstveno znamko ter je do-
biti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav.
Glavna zaloga: II. 631 26-14
Franc Jan Kwizda,
c. in kr. avstr.-oger., kr. rumunski in knj.
bulgarski dvorni založnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Št. 605. 428 3-1
Razpis službe stražnika.
Pri mestni občini Škofja Loka popolniti je
služba mestnega nadstražnika, oziroma stražnika
z letno plačo 800 K, oziroma 480 K in službeno obleko.
Doslужeni vojaki imajo prednost.
Prošnje na mestno županstvo do **20. maja 1901**, ter se naj dotičnik v tem času
osebno predstavi županu, pri katerem se zvedó natančnejši pogoji.
Mestno županstvo v Škofji Loki,
dné 20. aprila 1901.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.
Razglas.
Volitev 45 delojemalcev kot delegatov II. volilnega okraja za občni zbor
okrajne bolniške blagajne v Ljubljani vršila se bode
v nedeljo dné 5. majnika 1901
od 9. do 11. ure dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega doma“ na podlagi do
1. aprila t. l. sestavljenega imenika volilcev.
Vsem delodajalcem, pri katerih službujejo v tem volilnem okraju za volitev upravičeni
delojemalci, se bode toraj uradno dostavilo toliko vabil in glasovnic, kolikor so le-ti do
incl. 31. marca t. l. imeli pri blagajni zglašanih delojemalcev.
Brez vabila, ki velja ob jednem za legitimacijo, ne bode se nikdo k volitvi pripustil.
Volilski imeniki razgrnjeni so v pisarni blagajnični v navadnih uradnih urah v upogled
Popravek: Pri jutrišnji volitvi iz prvega volilnega okraja voliti je 45 delegatov in ne samo 43,
kakor je bilo pomotoma zadnjo soboto razglašeno.
Za načelstvo blagajne:
Ivan Kregar, načelnik.
440 1-1

Dné 1. maja letos dopoldne ob 9. uri vršila se bode v **hôtelu Graiser na**
Dunajski cesti hiš. št. 26
javna dražba
v konkurzni sklad **And. Schmolinera**-ja spadajoče **sobne oprave, perila itd.**, h kateri
se kupci s tem vabijo.
Oskrbnik konkurznega sklada:
Dr. Otto Vallentschag.
425 3-1

Oklic. 398 3-2
Pri c. kr. okrajni sodnji v Kamniku se bode pri **prostovoljni dražbi**
dné 8. majnika 1901 ob 10. uri dopoldne
v sodni pisarni (izba št. 2) prodala „**Kremžarjeva**“ hiša št. 13 v Kamniku (na Šutni)
z jednim nadstropjem, z drvarnicami, s posebno pečnico, z lepim vrtom in z meščanskimi
korporacijskimi pravicami.
V hiši je že veliko let pekarija ter leži hiša ob glavni cesti na za kupčijo ugodnem
mestu.
Izklicna cena je 11.000 K, ter prevzame kupec na račun kupnine vknjiženo terjatev
4944 K, ostanek pa ima izplačati v dveh obrokih: polovico čez 3 mesece, drugo polovico
pa v šestih mesecih po dražbi.
Ponudniki imajo pri dražbi položiti 1100 K varščine.
Kupcu se jamči, da se razun gori omenjene terjatve vsa druga vknjižena bremena
zemljejnjo izbrišejo.
Vknjiženim upnikom ostanejo njih zastavne pravice pridržane ne gledé na prodajno ceno.
Natančnejši dražbeni pogoji in zemljejnjo izbrsk se lahko vsak dan med opra-
vilnimi urami vpogledajo v tusodni pisarnici.
C. kr. okrajna sodnja v Kamniku, oddelek I.,
dné 13. aprila 1901.

Železo za stavbe, traverze, železniške šine, štorje za strop, sveži roman
in portland cement, štedilnike nove vrste (že obzidane), razne okove v veliki iz-
biri in po najnižjih cenah pri
356 4-4
Karol Kavšeka naslednik
Schneider & Verovšek
trgovina z železnino na debelo in na drobno
Ljubljana, Dunajska cesta 16.
Velika zaloga najboljših poljedelskih strojev, kakor: mlatilnic, gepeljnov, slamo-
rezníc, jeklenih plugov, posnemalnikov za mleko itd.
Slovenski ceniki od strojev brezplačno in franko!

DOBRA VARČNA KUHINJA.

Juhina zabela Maggi prekosi vse druge: vsako juho in slaboten bulon stori v trenutku dober in redilen, — le nekoliko kapljic je treba — Dobí se v izvornih steklenicah po 50 vinarjev po vseh prodajalnicah delikatez, dišav, kolonijalnega in specerijskega blaga. Izvirne steklenice se po ceni napolnjujejo z novo juhino zabélo Maggi-jevo. 52 12-4

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirajo na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 502 52-48

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Patentirane

ročne in nahrbtnne stroje za žveplenje

proste in dvojnate

patentirane Peronospora-aparate

najnovjšega sestava

brizgalnice za žvepleno-ogljik (injektorji)

zoper fliksero

80 20-11

aparate za streljanje ob hudi uri

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vsa druga orodja za sadje- in vinorejo pošilja po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj II. Praterstrasse 49.

Zaloga Karl Giani-jevih vezil in tkanin

FELLINGER in HASSINGER

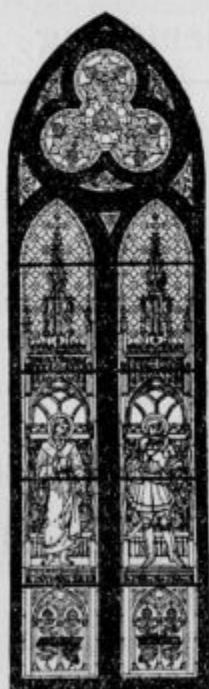
o. in kr. dvorni založniki.

114 26-26

Cerkvena oblačila, društvene zastave itd.

Dunaj, I., Seilergasse 10, „Göttweigerhof“.

Krasni cenik z nad 300 podobami brezplačno.

Zavod za slikanje na steklu

Ed. Stuhl, Gradec, Ungergasse 3

izdeluje slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal za tukajšnjo farno cerkev sv. Križa v Poličanah dvojne okenj po 4-5 m visoka in 1-5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V oknih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obema oknoma 360 gld. Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti onim gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago.

Župni urad Poličane ob južni železnici, dne 29. marca 1899.

Jan. Lenart, duh. svetnik, župnik.

Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvojne okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z različnimi drugimi slikarji ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško in popolno zadovoljnost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplo priporočim vsem cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna.

Farni urad Lučine na Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dollnar, župnik.

Tacih priznanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj. judno se priporočam 322 18-3

Ed. Stuhl.

Dunajska borza.

Dne 26. aprila.

Skupni državni dolg v notab	98-45
Skupni državni dolg v srebru	98 05
Avstrijska zlata renta 4%	117-90
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97-50
Ogerska zlata renta 4%	117-60
Ogerska krona renta 4%, 200	92-80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1678-—
Kreditne delnice, 160 gld.	690-50
London vista	240-20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-55

20 mark	23-50
20 frankov (napoleonov)	19 08
Italijanski bankovci	90-55
C. kr. cekini	11-31

Dne 26. aprila.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	182 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	208 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-25
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141-30
Dunavske vravnave srečke 5%	258 —

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106-75
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-35
Priporočne obveznice državne železnice	424-50
južne železnice 3%	346 60
južne železnice 5%	123-50
dolenjskih železnic 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	399 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	400 —
Avstrijskega rudarstva križa srečke, 10 gld.	49-50
Ogerskega	25 50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	17 —
Rudolfove srečke, 10 gld.	58 —

Salmove srečke, 40 gld.	202 —
St. Genois srečke, 40 gld.	234 75
Waldsteinove srečke, 20 gld.	390 —
Ljubljanske srečke	58 75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	280 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6240 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	884 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99-50
Splošna avstrijska stavbniška družba	152 —
Montanska družba avstr. plan.	472-75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	465 —
Papirnih rubljev 100	253 75

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles

prave J. Reithofer-jevih sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, obče znano veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Best-ck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom.

Vabim na obitni obisk in ogled

z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštne prosto

Razglas.

Dela in dobave pri zgradbi vodovoda za Novo mesto in sosedne vasi Čermošnice, Gotna vas, Jedinščina, Šmihel, Kandija, Zbija vas in Beršljin, katerih stroški so proračunjeni na 310.000 K, se bodo oddala potem javne konkurence.

Dotične ponudbe, katere naj se raztezajo ali na vso zgradbo, ali pa na nje posamezne dele, sprejema podpisani deželni odbor

do dne 15. maja t. l. opoldne.

V ponudbi, katero je kolekovati z 1 K, zapečatiti in potem označiti z nadpisom: »Ponudba za prevzete vodovodne zgradbe za Novo mesto in okolico«, mora ponudnik izrecno potrditi, da so mu stavbni pogoji popolno znani, da jih v polnem obsegu prizna in se jim podvrže.

Ponudbam je priložiti vadij v znesku 5% stavbine svote, bodisi v gotovini, bodisi v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kursni ceni.

Deželni odbor kranjski si izrecno pridržuje pravico, da ne gledé na visokost ponudbe po svojem prevdaku izbere podjetnika, da izroči vsa dela ali jednemu samemu podjetniku, ali pa da oddá dela v posameznih vrstah (stavbno delo, dobavo strojev, kopanje jarkov za polaganje cevij, dobavo cevij in armature itd.) Tudi si pridržuje deželni odbor pravico, da razpiše novo obravnavo.

Načrti, stroškovni proračuni in stavbni pogoji so v navadnih uradnih urah razpoloženi pri deželnem stavbnem uradu.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani dne 17. aprila 1901.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-12

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulnina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocaga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.